

Súd: Správny súd v Banskej Bystrici
Spisová značka: 11Sas/2/2024
Identifikačné číslo súdneho spisu: 0824100662
Dátum vydania rozhodnutia: 14. 10. 2025
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Ing. Jitka Mlynarčíková, PhD.,
ECLI: ECLI:SK:SpSBB:2025:0824100662.1

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Správny súd v Banskej Bystrici v konaní pred sudkyňou JUDr. Ing. Jitkou Mlynarčíkovou, PhD., LL.M. vo veci žalobcu: A. B., nar. XX. XX. XXXX, trvale bytom C. XXXX/X, XXX XX B. D. A., zast.: NEXT LEVEL, Českomoravská 2345/17, 190 00 Praha 9 – Libeň, Česká republika, IČ: 087 57 119, proti žalovanému: Ústredie práce, sociálnych vecí a rodiny, Odbor pomoci v hmotnej núdzi a štátnych sociálnych dávok, Špitálska č. 8, 812 67 Bratislava, IČO: 30 794 536, o preskúmanie zákonnosti rozhodnutia žalovaného č. j. UPS/US1/OPHNNVD/SOC/2024/8635-0006 Km zo dňa 12. 06. 2024, takto

rozhodol:

- Návrhy žalobcu na prerušenie konania z a m i e t a .
- Žalobu z a m i e t a .
- Účastníkom konania právo na náhradu trov konania n e p r i z n á v a .

odôvodnenie:

Administratívne konanie

1. Žalobca žiadosťou zo dňa 20. 09. 2023 na predpísanom tlačive požiadal Úrad práce, sociálnych vecí a rodiny Žilina, pracovisko Kysucké Nové Mesto (ďalej len „prvostupňový orgán verejnej správy“ alebo len „úrad“) o pomoc v hmotnej núdzi. V žiadosti uviedol, že je poberateľom invalidného dôchodku, ktorý sa mu vypláca preddavkovo.

2. Úrad Rozhodnutím č. ZA3/PKNM/SOC/2023/103327-3 zo dňa 05. 10. 2023 rozhodol podľa § 2, § 4, § 9 ods. 1 zákona č. 417/2013 Z. z. o pomoci v hmotnej núdzi a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o pomoci v hmotnej núdzi“), že žalobca je fyzickou osobou v hmotnej núdzi, ale nespĺňa nárok na pomoc v hmotnej núdzi a nepriznal mu pomoc v hmotnej núdzi.

3. Napriek odvolaniu žalobcu zo dňa 07. 10. 2023 žalovaný Rozhodnutím č. UPS/US1/OPHNNVD/SOC/2023/14067-0002 Km zo dňa 30. 10. 2023 Rozhodnutie úradu č. ZA3/PKNM/SOC/2023/103327-3 zo dňa 05. 10. 2023 potvrdil a odvolanie žalobcu zamietol.

4. Žalobca v zákonom stanovenej lehote podal proti rozhodnutiu žalovaného č. UPS/US1/OPHNNVD/SOC/2023/14067-0002 Km zo dňa 30. 10. 2023 správnu žalobu na Správny súd v Banskej Bystrici (ďalej len „správny súd“).

5. Uznesením správneho súdu č.k.: 26Sas/1/2023-21 zo dňa 11. 12. 2023, ktoré nadobudlo právoplatnosť dňa 21. 12. 2023 a vykonateľnosť dňa 11. 01. 2024, správny súd súhlasil s uspokojením žalobcu v priebehu konania vedeného pod sp. zn.: 26Sas/1/2023 vydaním nového rozhodnutia

žalovaného o odvolaní žalobcu proti Rozhodnutiu úradu č. ZA3/PKNN/SOC/2023/103327-3 zo dňa 05. 10. 2023.

6. Žalovaný Rozhodnutím č. j. UPS/US1/OPHNNVD/SOC/2024/1239-0007 Km zo dňa 04. 01. 2024 vyhovel odvolaniu žalobcu zo dňa 07. 10. 2023 a Rozhodnutie úradu č. ZA3/PKNN/SOC/2023/103327-3 zo dňa 05. 10. 2023 zrušil a vec vrátil na nové prejednanie a rozhodnutie.

7. Uznesením správneho súdu č.k.: 26Sas/1/2023-37 zo dňa 25. 01. 2024, ktoré nadobudlo právoplatnosť dňa 18. 02. 2024, správny súd konanie vedené pod sp. zn.: 26Sas/1/2023 zastavil s tým, že žalovaný je povinný žalobcovi nahradiť trovy konania.

8. Úrad po zrušení Rozhodnutia č. ZA3/PKNN/SOC/2023/103327-3 zo dňa 05. 10. 2023 žalovaným a vrátení veci na nové prejednanie a rozhodnutie, prehodnotil žiadosť žalobcu o pomoc v hmotnej núdzi zo dňa 20. 09. 2023. Na základe žiadosti žalobcu o informácie zo dňa 08. 03. 2024 úrad žalobcovi odpovedal listom č. ZA3/PKNN/SOC/2024/86038, 2024/104784 zo dňa 28. 03. 2024, v ktorom uviedol, že žalobca má od októbra 2023 na základe predložených dokladov nárok na pomoc v hmotnej núdzi vo výške 7 Eur s tým, že úrad žalobcovi pomoc v hmotnej núdzi za mesiac október a november 2023 vyplatil späť dňa 25. 03. 2024 (č.z. 2024/113744).

9. Napriek odvolaniu žalobcu zo dňa 04. 04. 2024 (č.z. 2024/109076) a jeho doplneniam zo dňa 04. 04. 2024 (č.z. 2024/109744), zo dňa 04. 04. 2024 (č.z. 2024/110023), zo dňa 08. 04. 2024 (č.z. 2024/112175), zo dňa 15. 04. 2024 (č.z. 2024/122691), zo dňa 17. 04. 2024 (č.z. 2024/124655), zo dňa 17. 04. 2024 (č.z. 2024/124657), žalovaný tu preskúmaným rozhodnutím č. j. UPS/US1/OPHNNVD/SOC/2024/8635-0006 Km zo dňa 12. 06. 2024 Rozhodnutie úradu potvrdil a odvolanie žalobcu zo dňa 04. 04. 2024 v znení jeho doplnení zamietol (ďalej len „napadnuté rozhodnutie“).

10. Žalovaný v odôvodnení napadnutého rozhodnutia uviedol priebeh administratívneho konania, správneho súdneho konania vedeného pred správnym súdom pod sp. zn. 26Sas/1/2023, ako i ďalší postup orgánu verejnej správy po zastavení správneho súdneho konania vedeného pod sp. zn. 26Sas/1/2023. Následne uviedol, že v Rozhodnutí č. j. UPS/US1/OPHNNVD/SOC/2024/1239-0007 Km zo dňa 04. 01. 2024, ktorým zrušil rozhodnutie úradu č. ZA3/PKNN/SOC/2023/103327-3 zo dňa 05. 10. 2023 o nepriznaní pomoci v hmotnej núdzi bol toho názoru, že v čase podania žiadosti žalobcom o pomoc v hmotnej núdzi, t.j. v septembri 2023 mal žalobca vyplatný preddavok invalidného dôchodku v sume 249,33 Eur a nakoľko úhrn jeho príjmov v sume 186,99 Eur (preddavok invalidného dôchodku zníženého o 25 % v súlade s § 4 ods. 3 písm. c) zákona o pomoci v hmotnej núdzi), bol vyšší ako úhrn súm nárokov vo výške 149,70 Eur mesačne (74 Eur dávka v hmotnej núdzi pre jednotlivca podľa § 10 ods. 2 písm. a) zákona o pomoci v hmotnej núdzi + 75,70 Eur ochranný príspevok podľa § 11 ods. 2 cit. zákona), bol občanom v hmotnej núdzi, ale nespĺňa nárok na pomoc v hmotnej núdzi. Žalovaný tiež ďalej uviedol, že keďže opatrením Ministerstva práce, sociálnych vecí a rodiny Slovenskej republiky sa od 01. 10. 2023 upravili sumy dávky v hmotnej núdzi a príspevkov poskytované podľa zákona o pomoci v hmotnej núdzi, žalobca bol od mesiaca október 2023 s príjmom v sume 165 Eur (preddavok invalidného dôchodku v sume 220 Eur znížený o 25 % v súlade s § 4 ods. 3 písm. c) zákona o pomoci v hmotnej núdzi), v hmotnej núdzi a spĺňa podmienky nároku na pomoc v hmotnej núdzi. Žalovaný k rozhodnutiu úradu v novom konaní po opätovnom posúdení hmotnej núdze žalobcu a priznanie nároku na pomoc v hmotnej núdzi od 01. 10. 2023 s poukazom na predmet úpravy zákona o pomoci v hmotnej núdzi, ako i na znenie ustanovení § 2 ods. 1 a 2, § 3 ods. 1 písm. a), § 4 ods. 1, § 4 ods. 3 písm. c), § 7 ods. 1, § 7 ods. 2 písm. c), § 7 ods. 2 písm. j), § 7 ods. 5, § 9 ods. 1, § 9 ods. 3, § 10 ods. 1 a 2 písm. a), § 11 ods. 1 a 2, § 15 ods. 1 a 2, § 18 ods. 5, § 19 ods. 1, § 20, § 22 ods. 4 písm. a) zákona o pomoci v hmotnej núdzi a § 51 ods. 3 zákona č. 71/1967 Zb. o správnom konaní (správny poriadok) v znení neskorších predpisov (ďalej len „Správny poriadok“) uviedol, že úhrn súm nárokov stanovený v zmysle § 15 ods. 1 zákona o pomoci v hmotnej núdzi pre žalobcu v septembri 2023 je vo výške 149,70 Eur mesačne (74 Eur dávka v hmotnej núdzi pre jednotlivca podľa § 10 ods. 2 písm. a) zákona o pomoci v hmotnej núdzi + 75,70 Eur ochranný príspevok podľa § 11 ods. 2 cit. zákona). Príjem domácnosti žalobcu v septembri 2023 je v sume 186,99 Eur mesačne (preddavok invalidného dôchodku vyplatného v septembri 2023 v sume 249,33 Eur znížený v zmysle § 4 ods. 3 písm. c) zákona o pomoci v hmotnej núdzi o 25 %). Úhrn súm príjmu domácnosti žalobcu vo výške 186,99 Eur je vyšší ako úhrn súm nárokov stanovený zákonom o pomoci v hmotnej núdzi v sume 149,70 Eur. Žalovaný skonštatoval, že žalobca je fyzickou osobou v hmotnej núdzi, ale nespĺňa nárok na pomoc

v hmotnej núdzi, preto sa mu nepriznáva pomoc v hmotnej núdzi. Vo vzťahu k mesiacu október 2023 žalovaný skonštatoval, že úhrn súm nárokov stanovený v zmysle § 15 ods. 1 zákona o pomoci v hmotnej núdzi je vo výške 171,70 Eur mesačne (84,90 Eur dávka v hmotnej núdzi pre jednotlivca podľa § 10 ods. 2 písm. a) zákona o pomoci v hmotnej núdzi + 86,80 Eur ochranný príspevok podľa § 11 ods. 2 v nadväznosti na § 7 ods. 2 písm. c) cit. zákona). Príjem domácnosti žalobcu v mesiaci október 2023 je v sume 165 Eur mesačne (preddavkovo vyplatený invalidný dôchodok vo výške 220 Eur znížený o 25 % v súlade s § 4 ods. 3 písm. c) zákona o pomoci v hmotnej núdzi). Príjem žalobcu v októbri 2023 v sume 165 Eur je nižší ako suma nárokov stanovená zákonom o pomoci v hmotnej núdzi vo výške 171,70 eur, a preto žalobca je fyzickou osobou v hmotnej núdzi a priznáva sa mu pomoc v hmotnej núdzi v sume 7 Eur mesačne od 01. 10. 2023 (zaokrúhlená na celé Euro). Žalovaný tiež uviedol, že žalobcovi Sociálna poisťovňa vypláca v súlade s § 116 ods. 5 zákona č. 461/2003 Z. z. o sociálnom poistení v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o sociálnom poistení“) od 30. 08. 2023 preddavok invalidného dôchodku z dôvodu, že ešte zisťuje rozhodujúce údaje potrebné na určenie sumy dôchodku. Dôchodok sa vypláca preddavkovo vtedy, keď je preukázané, že dôchodok bude žiadateľovi priznaný, no stále sa zisťujú niektoré skutočnosti, ktoré môžu ovplyvniť jeho sumu. Žalovaný skonštatoval, že tak, ako invalidný dôchodok, aj preddavok na invalidný dôchodok sa na účely zákona o pomoci v hmotnej núdzi považuje za príjem. S odkazom na § 7 ods. 1 a ods. 5 zákona o pomoci v hmotnej núdzi žalovaný v odôvodnení napadnutého rozhodnutia uviedol, že hmotná núdza sa zisťuje posúdením príjmu, majetku a možnosti uplatnenia nárokov členov domácnosti, pričom príjem sa posudzuje v kalendárnom mesiaci, v ktorom sa podala žiadosť o pomoc v hmotnej núdzi a priebežne počas celého obdobia trvania nároku na pomoc v hmotnej núdzi a jej poskytovania. Na účely pomoci v hmotnej núdzi sa zohľadňuje reálny príjem v danom mesiaci, a preto bolo potrebné podľa žalovaného v mesiaci september 2023, kedy bol preddavok na invalidný dôchodok v sume 249,33 Eur reálne vyplatený, započítať tento po znížení o 25 % do príjmu na účely pomoci v hmotnej núdzi. S odkazom na mieru funkčnej poruchy žalobcu, ktorá mu bola určená vo výške 75 % v porovnaní so zdravou fyzickou osobou, žalovaný skonštatoval, že v úhrne súm nárokov bol započítaný i ochranný príspevok a nie je potrebné orgánu verejnej správy prvého stupňa doručovať tlačivo „Stanovisko k trvaniu nepriaznivého zdravotného stavu občana v hmotnej núdzi na účely ochranného príspevku“. Aktivačný príspevok nebolo možné do úhrnu súm nárokov žalobcu započítať, nakoľko tento v zmysle § 12 ods. 4 písm. b) zákona o pomoci v hmotnej núdzi nepatrí členovi domácnosti, ktorý spĺňa podmienky nároku na ochranný príspevok. Nakoľko žalobca býva s rodičmi v ich byte, nespĺňa zákonné podmienky pre vznik nároku na príspevok na bývanie (§ 14 ods. 3 písm. a) a b) zákona o pomoci v hmotnej núdzi). Žalovaný v odôvodnení napadnutého rozhodnutia tiež uviedol, že jednorazová pomoc v hmotnej núdzi je určená na čiastočnú úhradu mimoriadnych výdavkov členov domácnosti, ktorá je v hmotnej núdzi (najmä na zabezpečenie nevyhnutného ošatenia, bielizne, obuvi, nevyhnutného vybavenia domácnosti, a to posteľe, stola, stoličky, chladničky, sporáku, variča, vykurovacieho telesa, paliva, práčky, periny, posteľnej bielizne, bežného kuchynského riadu, mimoriadnych liečebných nákladov alebo školských potrieb), pričom do kompetencie úradu nespadá skúmanie podmienok nároku fyzickej osoby v hmotnej núdzi na jednorazovú dávku, o ktorej rozhoduje obec. Žalovaný napokon uzavrel, že postupoval podľa § 59 ods. 2 Správneho poriadku. Napadnuté rozhodnutie žalovaného bolo žalobcovi doručené dňa 15. 06. 2024.

Správna žaloba

11. Proti rozhodnutiu žalovaného č. j. UPS/US1/OPHNNVD/SOC/2024/8635-0006 Km zo dňa 12. 06. 2024 podal žalobca dňa 15. 08. 2024 prostriedkami elektronickej komunikácie na správny súd správnu žalobu a ňou sa domáhal podľa § 191 ods. 1 písm. a) až g) SSP zrušenia rozhodnutia žalovaného v spojení s podkladovými diskriminačnými rozhodnutiami žalovaného a aj orgánu verejnej správy prvého stupňa a vrátenia veci príslušnému orgánu na nové konanie.

12. V správnej žalobe, ktorú žalobca podal, argumentoval primárne tým, že na vec žalobcu bola aplikovaná nesprávna právna norma, a to zákon o pomoci v hmotnej núdzi platný do 30. 09. 2023. Žalobca namietal, že v jeho veci mal žalovaný posudzovať stav hmotnej núdze jednotlivco za každý mesiac od podania žiadosti do právoplatného rozhodnutia v merite veci, a to podľa zákona o pomoci v hmotnej núdzi účinného v čase rozhodovania. Pokiaľ žalovaný nerozhodoval a neposudzoval hmotnoprávne nároky žalobcu za 10. mesiac podľa nového a priaznivejšieho zákona o pomoci v hmotnej núdzi, v ktorom sa zvyšovali dávky (zákon o pomoci v hmotnej núdzi účinného od 01. 10. 2023), porušil zákon a práva žalobcu a napadnuté rozhodnutie je vydané sčasti na základe neúčinného právneho predpisu a nesprávneho právneho posúdenia žiadosti žalobcu za mesiac október. Žalobca

ďalej namietal nepreskúmateľnosť napadnutého rozhodnutia, keď odvolacie námietky žalobcu vo vzťahu k výške dávky v hmotnej núdzi boli žalovaným odignorované, nakoľko podľa žalobcu logiku by dávalo posudzovať hmotnú núdzu osoby ako rozdiel medzi zásluhami a príjmom občana vo vzťahu k životnému minimu a nie k hornej hranici výšky hmotnej núdze. Konštatovanie žalovaného, že žalobca nespĺňa nárok na pomoc v hmotnej núdzi (v mesiaci september 2023 – pozn. správneho súdu), pretože jeho príjem je 186,99 Eur (75 % z 249,33 Eur) a nárok na pomoc v hmotnej núdzi je vo výške 149,70 Eur označil žalobca za nesprávny, predčasný, založený na nesprávnom výpočte na základe diskriminačného a protiústavného zákona. Podľa žalobcu v odôvodnení napadnutého rozhodnutia sa neuvádza, čo tvorí sumu 149,70 Eur a akým spôsobom sa úrad k tejto sume dopracoval, keď dávka v hmotnej núdzi je 84,90 Eur, ochranný príspevok je 86,80 Eur, aktivačný príspevok je 86,80 Eur a príspevok na bývanie je 95,20 Eur, a teda žalobca spĺňa podmienky na dávku v hmotnej núdzi v sume 84,90 Eur, na ochranný príspevok v sume 86,80 Eur, na aktivačný príspevok v sume 86,80 Eur a aj na príspevok na bývanie v sume 95,20 Eur, čo tvorí spolu sumu 353,70 Eur. Podľa žalobcu úhrn súm pomoci v hmotnej núdzi je 353,70 Eur s tým, že ak by príjem žalobcu bol 186,99 Eur (75% z 249,33 Eur), tak výsledná suma pomoci v hmotnej núdzi je 166,71 Eur za mesiac september 2023. Žalobca tiež namietal, že suma preddavku na invalidný dôchodok vo výške 249,33 Eur je za obdobie august, september, október 2023, a preto tento príjem žalobcu mal byť prepočítaný alikvótno na mesiac september 2023. Vo vzťahu k mesiacu október 2023 žalobca uviedol, že od tohto mesiaca je mu vyplácaný preddavok na invalidný dôchodok vo výške 220 Eur mesačne, a teda 75 % z tejto sumy je 165 Eur a v prípade, že má nárok na dávku v hmotnej núdzi, ochranný príspevok, aktivačný príspevok a príspevok na bývanie v sume 353,70 Eur je jeho nárok na dávku v hmotnej núdzi za predmetný mesiac v sume 188,70 Eur. Žalobca mal za to, že je negatívne diskriminovaný, keďže ako osoba, ktorá riadne pracovala a platila štátu a Sociálnej poisťovni odvody nemá oproti osobe, ktorá nikdy v živote nepracovala nárok na dávku v hmotnej núdzi v plnej výške a dávka v hmotnej núdzi sa mu znižuje o príspevok do Sociálnej poisťovne. Za spravodlivé žalobca považuje pre platcov do Sociálnej poisťovne v hmotnej núdzi priznanie príjmu zo Sociálnej poisťovne a súčasne dávky v hmotnej núdzi a pre neplatcov do Sociálnej poisťovne priznanie len dávky v hmotnej núdzi za ich životnú a úmyselnú pasivitu. Žalobca tiež namietal protiústavnosť ust. § 15 ods. 1 a § 4 ods. 3 písm. c) zákona o pomoci v hmotnej núdzi pre porušenie a ohrozovanie práv žalobcu, ktoré sú garantované Ústavou Slovenskej republiky a Dohovorom OSN o právach osôb so zdravotným postihnutím. Žalobca navrhol správne súdu, aby prerušil správne súdne konanie podľa § 100 ods. 1 písm. b) SSP a navrhol derogovať ust. § 15 ods. 1 a § 4 ods. 3 písm. c) zákona o pomoci v hmotnej núdzi pre rozpor s čl. 12 ods. 1, 2, 4, čl. 1, 2, čl. 46 ods. 1, čl. 39 ods. 1, 2, 6 Ústavy Slovenskej republiky, relevantnými článkami práv Charty základných práv Európskej únie a relevantnými ustanoveniami Dohovoru OSN o právach osôb so zdravotným postihnutím. Súčasne žalobca navrhol správne súdu prerušiť správne súdne konanie i podľa § 100 ods. 1 písm. c) SSP. Žalobca žiadal, aby sa správny súd obrátil s prejudiciálnou otázkou na Súdny dvor Európskej únie s tým, či ust. § 15 ods. 1 a § 4 ods. 3 písm. c) zákona o pomoci v hmotnej núdzi nie je v nesúlade s právom Európskej únie v tom zmysle, ak osobám s príjmom pod hranicou životného minima v hmotnej núdzi (predtým dobromyseľne platiacim odvody do Sociálnej poisťovne), sú dávky v hmotnej núdzi diskriminačne krátené o príjem zo Sociálnej poisťovne. Žalobca tiež považoval za nesprávne, ak orgány verejnej správy započítali jeho preddavok na invalidný dôchodok do jeho príjmov, nakoľko zákon o pomoci v hmotnej núdzi preddavok na invalidný dôchodok explicitne nevymenováva ako právny titul znižujúci dávku v hmotnej núdzi. Podľa žalobcu preddavok na invalidný dôchodok je inštitút, ktorý sa spomína v zákone o sociálnom poistení a jedná sa o rozdielny inštitút, než je inštitút invalidného dôchodku. Preddavok na invalidný dôchodok podľa žalobcu nie je príjmom pre potreby zákona o pomoci v hmotnej núdzi, a preto žalobcov príjem, ktorý sa má počítat' pre potreby hmotnej núdze je 0 Eur, a teda nárok žalobcu na dávku v hmotnej núdzi je 353,70 Eur, resp., ak by aj bola úradom správne vypočítaná suma pomoci v hmotnej núdzi vo výške 149,70 Eur, tak nárok žalobcu na dávku v hmotnej núdzi je 149,70 Eur, t.j. dávka v hmotnej núdzi bez započítania preddavku na invalidný dôchodok zo Sociálnej poisťovne. Žalobca tiež namietal, že nárok žalobcu na príspevok na bývanie nebol dôsledne skúmaný. Doplnil, že právny titul na bývanie u rodičov neexistuje v právnom poriadku Slovenskej republiky a žalobca by inak mal nárok aj na spomenutý príspevok. Žalobca považoval jeho žiadosť o poskytnutie pomoci v hmotnej núdzi za nedostatočne preskúmanú a odôvodnenie napadnutého rozhodnutia za zmatečné. Nariadenie pojednávania vo veci nežiadal.

Vyjadrenie žalovaného

13. K správnej žalobe zaujal stanovisko žalovaný, a vo vyjadrení zo dňa 16. 10. 2024 vzniesol námietku preklúzie práva na podanie správnej žaloby s tým, že napadnuté rozhodnutie bolo žalobcovi doručené dňa 15. 06. 2024 a dvojmesačná lehota na podanie správnej žaloby plynula do 15. 08. 2024 a podľa potvrdenia o prijatí návrhu na začatie konania bola správna žaloba správneho súdu doručená dňa 16. 08. 2024, t.j. po uplynutí lehoty na jej podanie. Žalovaný odkázal v ďalšom na svoju argumentáciu obsiahnutú v odôvodnení napadnutého rozhodnutia, na obsah ktorého vo vyjadrení k správnej žalobe odkázal. Žalovaný citoval § 4 ods. 2 zákona o pomoci v hmotnej núdzi, § 4 ods. 1 písm. b) zákona č. 601/2003 Z. z. o životnom minime a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení účinnom v rozhodnom čase (ďalej len „zákon o životnom minime“), § 1 ods. 1 písm. a), § 9 ods. 2 písm. a) zákona č. 595/2003 Z. z. o dani z príjmov v znení účinnom v rozhodnom čase (ďalej len „zákon o dani z príjmov“), § 2 písm. b) bod 2., § 13 ods. 2 písm. b) bod 1., § 116 ods. 5 prvá veta zákona o sociálnom poistení a skonštatoval, že invalidný dôchodok je dôchodková dávka, poskytovaná z invalidného poistenia, ktoré je dôchodkovým poistením, ktoré je sociálnym poistením, a teda invalidný dôchodok je dávka sociálneho poistenia oslobodená od dane z príjmov fyzických osôb, a teda invalidný dôchodok je príjem podľa § 4 ods. 2 zákona o pomoci v hmotnej núdzi. Preddavkové vyplácanie invalidného dôchodku žalobcovi nemá podľa žalovaného žiadny právny význam pre posúdenie, či invalidný dôchodok je alebo nie je príjmom podľa zákona o pomoci v hmotnej núdzi. Žalovaný uzavrel, že invalidný dôchodok bez ohľadu na skutočnosť, či je alebo nie je vyplácaný preddavkovo je príjmom podľa § 4 ods. 2 zákona o pomoci v hmotnej núdzi s tým, že v oboch prípadoch má táto dávka status invalidného dôchodku, a teda status príjmu podľa zákona o pomoci v hmotnej núdzi. Po citácií § 9 ods. 3 zákona o pomoci v hmotnej núdzi žalovaný uviedol, že dávka v hmotnej núdzi predstavuje pre žalobcu za mesiac september 2023 sumu 74 Eur mesačne a od mesiaca október 2023 sumu 84,90 Eur mesačne. Ochranný príspevok predstavuje pre žalobcu za mesiac september 2023 sumu 75,70 Eur mesačne a od mesiaca október 2023 sumu 86,80 Eur mesačne. Aktivačný príspevok je pre žalobcu vylúčený podľa § 12 ods. 4 písm. b) zákona o pomoci v hmotnej núdzi. Príspevok na nezaopatrené dieťa je pre žalobcu vylúčený, keďže žalobca sa posudzuje samostatne a v žiadosti o pomoc v hmotnej núdzi neuvádza žiadnych ostatných členov domácnosti vrátane detí. Príspevok na bývanie je pre žalobcu vylúčený, nakoľko býva s rodičmi v ich byte, a teda nie je vlastníkom, spoluvlastníkom ani nájomcom bytu podľa § 14 ods. 3 zákona o pomoci v hmotnej núdzi a súčasne žalobca v žiadosti o pomoc v hmotnej núdzi uviedol, že nebýva v byte na základe práva zriadeného vecného bremena doživotného užívania nehnuteľností podľa § 14 ods. 4 písm. b) zákona o pomoci v hmotnej núdzi. K jednorázovej dávke podľa § 17 zákona o pomoci v hmotnej núdzi žalovaný uviedol, že o poskytnutí tejto dávky rozhoduje obec. Žalovaný ďalej citoval § 9 ods. 1 prvá veta, § 4 ods. 3 písm. c), § 15 ods. 1 a 2 zákona o pomoci v hmotnej núdzi a napokon uzavrel, že za mesiac september 2023 bol úhrn súm pomoci nižší ako úhrn súm príjmu, a preto žalobcovi nárok na pomoc v hmotnej núdzi nevznikol. Od mesiaca október 2023 bol úhrn súm pomoci vyšší ako úhrn súm príjmu, a to o 7 Eur, preto žalobcovi nárok na pomoc v hmotnej núdzi vznikol v uvedenej výške určenej podľa § 15 ods. 1 a 2 zákona o pomoci v hmotnej núdzi. Žalovaný navrhol správneho súdu správnu žalobu zamietnuť.

14. Dňa 15. 11. 2024 bolo správneho súdu doručené podanie, ktorým bolo predložené splnomocnenie zo dňa 12. 11. 2024 udelené žalobcom ako splnomocniteľom pre splnomocnenca, a to odborovú organizáciu NEXT LEVEL, Českomoravská 2345/17, 190 00 Praha 9 – Libeň, Česká republika, IČ: 087 57 119 (ďalej len „splnomocnenec“). Splnomocnencom bolo správneho súdu oznámené, že žalobca bol dňa 28. 10. 2024 akútne hospitalizovaný vo Fakultnej nemocnici s poliklinikou Žilina a bol dočasne procesne nespôsobilý na samostatné konanie pod vplyvom choroby a silných liekov, pričom splnomocnenec mal za to, že niekedy v priebehu 10. mesiaca 2024 žalobca stratil kontakt s realitou aj procesnú spôsobilosť konať za seba svojprávne v celom rozsahu. K dôvodom hospitalizácie a zdravotného stavu žalobcu splnomocnenec navrhol správneho súdu dožiadať Fakultnú nemocnicu s poliklinikou Žilina. Splnomocnenec navrhol v súvislosti s lehotou na podanie správnej žaloby (odpustenie zmeškania ktorej Správny súdny poriadok vylučuje), aby správny súd priamo preskúmal ústavnosť ust. § 181 ods. 4 SSP, resp. aby sa obrátil na Ústavný súd Slovenskej republiky a predložil mu návrh na začatie konania o súlade ust. § 181 ods. 4 SSP s čl. 46 ods. 1 a 2 v spojení s čl. 12 ods. 1, 2, 4 Ústavy Slovenskej republiky v spojení s relevantnými ustanoveniami Dohovoru OSN o právach osôb so zdravotným postihnutím a čl. 6 ods. 1 v spojení s čl. 13 a 14 Európskeho dohovoru o ľudských právach.

Replika žalobcu

15. Vyjadrenie žalovaného k správnej žalobe bolo splnomocnencovi doručené na zaujatie repliky dňa 18. 05. 2025, pričom replika v lehote pätnástich dní od doručenia vyjadrenia žalovaného k správnej žalobe splnomocnencovi žalobcu podaná nebola.

Posúdenie podstatných skutkových tvrdení a právnych argumentov

16. Sudkyňa Správneho súdu v Banskej Bystrici, ako vecne a miestne príslušného správneho súdu, v konaní o správnej žalobe v sociálnej veci (ust. § 23 ods. 2 písm. a), § 199 až § 205 SSP) preskúmala prvostupňové rozhodnutie úradu, ako aj žalovaného č. j. UPS/US1/OPHNNVD/SOC/2024/8635-0006Km zo dňa 12. 06. 2024, podrobne sa oboznámila s obsahom administratívneho spisu mapujúceho priebeh konania na úrovni orgánov verejnej správy obidvoch stupňov a tiež súdneho spisu, a to tak v právnych medziach vznesených žalobných námietok, ako aj procesným postupom podľa ust. § 134 ods. 2 písm. d), § 199 ods. 3 a § 202 ods. 2, veta prvá SSP a dospela k záveru o nedôvodnosti správnej žaloby, a preto potrebe jej zamietnutia.

17. Žaloba žalobcu je osobitným druhom správnej žaloby, a to žalobou v sociálnych veciach, ktorá je upravená v Tretej časti Správneho súdneho poriadku. K správnym žalobám fyzických osôb v sociálnych veciach správne súdy pristupujú v zásade neformálne. Podľa § 134 ods. 1 SSP je správny súd viazaný rozsahom a dôvodmi žaloby, ak nie je ďalej ustanovené inak. Výnimky z tohto všeobecného pravidla sú vymedzené v § 134 ods. 2 SSP, pričom medzi tieto výnimky patrí aj správna žaloba v sociálnych veciach podľa § 6 ods. 2 písm. c) SSP, ak je žalobcom fyzická osoba.

18. Správny súd rozhodol vo veci bez nariadenia pojednávania a rozsudok verejne vyhlásil dňa 14. 10. 2025 (oznámenie o termíne verejného vyhlásenia rozsudku bolo zverejnené od dňa 29. 09. 2025), keďže účastníci nežiadali nariadenie pojednávania a ani správny súd nevzhliadol iný dôvod na jeho nariadenie podľa § 107 ods. 1 SSP.

19. Podľa § 1 ods. 1 zákona o pomoci v hmotnej núdzi (v znení účinnom ku dňu vydania napadnutého rozhodnutia žalovaného) tento zákon upravuje právne vzťahy pri poskytovaní a) pomoci v hmotnej núdzi, b) jednorazovej dávky.

20. Podľa § 2 ods. 1 a 2 zákona o pomoci v hmotnej núdzi (v znení účinnom do 31. 12. 2024) (1) Hmotná núdza je stav, keď príjem členov domácnosti podľa tohto zákona nedosahuje sumy životného minima ustanovené osobitným predpisom³) a členovia domácnosti si nevedia alebo nemôžu prácou, výkonom vlastníckeho práva alebo iného práva k majetku a uplatnením nárokov zabezpečiť príjem alebo zvýšiť príjem. (2) Základné životné podmienky na účely tohto zákona sú jedno teplé jedlo denne, nevyhnutné ošatenie a prístrešie.

21. Podľa § 4 ods. 3 písm. c) zákona o pomoci v hmotnej núdzi (v znení účinnom do 31. 12. 2024) príjem na účely tohto zákona nie je 25 % z materského, invalidného dôchodku bez jeho zvýšenia na sumu minimálneho dôchodku, sociálneho dôchodku priznaného z dôvodu invalidity, sirotského dôchodku, vdovského dôchodku a vdoveckého dôchodku, ak vdova alebo vdovec dovŕšil dôchodkový vek a z vyrovnávacieho príplatku.

22. Podľa § 7 ods. 1, 2 písm. c), 5 zákona o pomoci v hmotnej núdzi (v znení účinnom do 31. 12. 2024) (1) Hmotná núdza sa zisťuje posúdením príjmu, majetku a možnosti uplatnenia nárokov členov domácnosti. (2) Možnosť zabezpečiť si príjem alebo zvýšiť si príjem vlastnou prácou sa neskúma, ak ide o fyzickú osobu, ktorá je invalidná z dôvodu poklesu schopnosti vykonávať zárobkovú činnosť o viac ako 70 %. (5) Príjem sa posudzuje v kalendárnom mesiaci, v ktorom sa podala žiadosť o pomoc v hmotnej núdzi, a priebežne počas celého obdobia trvania nároku na pomoc v hmotnej núdzi a jej poskytovania.

23. Podľa § 8 ods. 1 zákona o pomoci v hmotnej núdzi (v znení účinnom do 31. 12. 2024) fyzická osoba a členovia domácnosti nie sú v hmotnej núdzi, aj keď príjem členov domácnosti nedosahuje sumy životného minima ustanovené osobitným predpisom,³) ak si majetkom alebo uplatnením nárokov môžu zabezpečiť základné životné podmienky a riešiť si hmotnú núdzu.

24. Podľa § 9 ods. 1 a 3 zákona o pomoci v hmotnej núdzi (v znení účinnom do 31. 12. 2024) (1) Nárok na pomoc v hmotnej núdzi vzniká fyzickej osobe v hmotnej núdzi, ak spĺňa podmienky ustanovené v §

10 až 14 a úhrn súm uvedených v § 10 ods. 2, 3 a 6, § 11 ods. 2, § 12 ods. 2, § 13 ods. 2 a § 14 ods. 2 je vyšší ako úhrn súm príjmu podľa § 4. Nárok na pomoc v hmotnej núdzi vzniká najskôr v kalendárnom mesiaci, v ktorom sa tento nárok uplatnil. (3) Pomoc v hmotnej núdzi je a) dávka v hmotnej núdzi (ďalej len „dávka“), b) ochranný príspevok, c) aktívny príspevok, d) príspevok na nezaopatrené dieťa, e) príspevok na bývanie.

25. Podľa § 10 ods. 1 a 2 písm. a) zákona o pomoci v hmotnej núdzi (v znení účinnom do 31. 12. 2024) (1) Dávka je určená na zabezpečenie základných životných podmienok. (2) Dávka je 74 eur mesačne, ak ide o jednotlivca.

26. Podľa § 11 ods. 1 a 2 zákona o pomoci v hmotnej núdzi (v znení účinnom do 31. 12. 2024) (1) Ochranný príspevok je určený na zabezpečenie osobných výdavkov člena domácnosti, ktorý nemá možnosť zabezpečiť si príjem alebo zvýšiť si príjem vlastnou prácou. (2) Ochranný príspevok za každého člena domácnosti podľa § 7 ods. 2 písm. a) až c), e) až h), j) a k) je 75,70 eura mesačne.

27. Podľa § 15 ods. 1 a 2 zákona o pomoci v hmotnej núdzi (v znení účinnom do 31. 12. 2024) (1) Suma pomoci v hmotnej núdzi sa určí ako rozdiel medzi úhrnom súm uvedených v § 10 ods. 2, 3 a 6, § 11 ods. 2, § 12 ods. 2, § 13 ods. 2 a § 14 ods. 2 a úhrnom súm príjmu podľa § 4. (2) Suma pomoci v hmotnej núdzi vypočítaná podľa odseku 1 sa zaokrúhľuje na celé euro.

28. Podľa § 18 ods. 1 až 11 zákona o pomoci v hmotnej núdzi (v znení účinnom do 31. 12. 2024) (1) Pomoc v hmotnej núdzi a jednorazová dávka sa poskytujú v peňažnej, vecnej alebo v kombinovanej forme. (2) Pomoc v hmotnej núdzi poskytovaná v peňažnej forme sa poskytuje v hotovosti na adresu na území Slovenskej republiky alebo poukázaním na účet v banke alebo v pobočke zahraničnej banky na území Slovenskej republiky. (3) Formu a spôsob poskytovania pomoci v hmotnej núdzi určuje úrad. (4) Formu poskytnutia jednorazovej dávky určí obec. (5) Pomoc v hmotnej núdzi sa poskytuje najneskôr do konca kalendárneho mesiaca nasledujúceho po kalendárnom mesiaci, v ktorom boli splnené podmienky nároku na poskytnutie pomoci v hmotnej núdzi. (6) Pomoc v hmotnej núdzi sa poskytuje za celý kalendárny mesiac, a to aj v prípade, ak podmienky nároku boli splnené len za časť mesiaca, ak tento zákon neustanovuje inak. (7) Pomoc v hmotnej núdzi sa neposkytuje, ak suma určená podľa § 15 je nižšia ako 1 euro. (8) Pomoc v hmotnej núdzi sa neposkytuje do cudziny. (9) Suma pomoci v hmotnej núdzi, na ktorú mala domácnosť ku dňu smrti príjemcu nárok, sa vyplatí na základe potvrdenia úradu o oprávnení na prevzatie pomoci v hmotnej núdzi a) inému plnoletému členovi domácnosti, ktorý má spôsobilosť na právne úkony v plnom rozsahu, alebo b) osobitnému príjemcovi podľa § 23 ods. 1 písm. c). (10) Pomoc v hmotnej núdzi je financovaná zo štátneho rozpočtu prostredníctvom rozpočtových výdavkov kapitoly Ministerstva práce, sociálnych vecí a rodiny Slovenskej republiky. (11) Jednorazová dávka je financovaná z rozpočtu obce.

29. Podľa § 22 ods. 1 a 4 zákona o pomoci v hmotnej núdzi (v znení účinnom do 31. 12. 2024) (1) Na konanie podľa tohto zákona sa vzťahuje všeobecný predpis o správnom konaní okrem § 18 ods. 3, § 33 ods. 2, § 60, § 62 až 68 všeobecného predpisu o správnom konaní, ak v odseku 3, § 19 ods. 1 a v § 28 ods. 2 písm. a) nie je ustanovené inak. (4) Úrad nevyhotovuje písomné rozhodnutie o a) priznaní a o zvýšení pomoci v hmotnej núdzi, b) ustanovení osobitného príjemcu podľa § 23 ods. 1 písm. c).

30. Podľa § 33ca ods. 1 zákona o pomoci v hmotnej núdzi „Prechodné ustanovenia účinné od 15. júla 2023“ sumy dávky a sumy príspevkov podľa § 10 až 14 platné k 30. septembru 2023 sa upravujú od 1. októbra 2023 koeficientom, ktorým boli k 1. júlu 2023 upravené sumy životného minima. Sumy upravené podľa prvej vety sa zaokrúhľujú na najbližších desať eurocentov. Sumy upravené podľa prvej vety a druhej vety ustanoví Ministerstvo práce, sociálnych vecí a rodiny Slovenskej republiky opatrením, ktorého úplné znenie sa vyhlási v Zbierke zákonov Slovenskej republiky najneskôr do 30. septembra 2023.

31. Podľa § 1 písm. a) opatrenia Ministerstva práce, sociálnych vecí a rodiny Slovenskej republiky o úprave súm pomoci v hmotnej núdzi zo dňa 20. 09. 2023 (predpis č. 377/2023 Z. z. účinný od 01. 10. 2023) sumy dávky v hmotnej núdzi upravené podľa § 33ca ods. 1 zákona sa ustanovujú takto: a) suma podľa § 10 ods. 2 písm. a) zákona je 84,90 eura.

32. Podľa § 2 písm. a) opatrenia Ministerstva práce, sociálnych vecí a rodiny Slovenskej republiky o úprave súm pomoci v hmotnej núdzi zo dňa 20. 09. 2023 (predpis č. 377/2023 Z. z. účinný od 01. 10. 2023) sumy príspevkov upravené podľa § 33ca ods. 1 zákona sa ustanovujú takto: a) suma podľa § 11 ods. 2 zákona je 86,80 eura.

33. Podľa ust. § 2 ods. 1 a 2 SSP v správnom súdnictve poskytuje správny súd ochranu právam alebo právom chráneným záujmom fyzickej osoby a právnickej osoby v oblasti verejnej správy a rozhoduje v ďalších veciach ustanovených týmto zákonom. Každý, kto tvrdí, že jeho práva alebo právom chránené záujmy boli porušené alebo priamo dotknuté rozhodnutím orgánu verejnej správy, opatrením orgánu verejnej správy, nečinnosťou orgánu verejnej správy alebo iným zásahom orgánu verejnej správy, sa môže za podmienok ustanovených týmto zákonom domáhať ochrany na správnom súde.

34. Podľa § 190 SSP ak správny súd po preskúmaní rozhodnutia alebo opatrenia žalovaného dospeje k záveru, že žaloba nie je dôvodná, rozsudkom ju zamietne.

35. Podľa ustanovenia § 199 písm. c) SSP sociálnymi vecami sa na účely tohto zákona rozumie rozhodovanie Ústredia práce, sociálnych vecí a rodiny.

36. Podľa ustanovenia § 199 ods. 3 SSP ak nie je v tejto hlave ustanovené inak, použijú sa na konanie v sociálnych veciach ustanovenia o konaní o všeobecnej správnej žalobe.

37. Podľa § 203 ods. 1 SSP rozsah správnej žaloby fyzickej osoby a jej dôvody možno zmeniť alebo doplniť až do rozhodnutia správneho súdu.

38. Podľa § 203 ods. 2 SSP pri správnej žalobe fyzickej osoby nie je správny súd viazaný žalobnými bodmi.

39. Predmetom súdneho prieskumu je preskúmanie zákonnosti rozhodnutia žalovaného, ktorým bolo potvrdené prvostupňové rozhodnutie úradu o priznaní pomoci v hmotnej núdzi žalobcovi od 01. 10. 2023 v sume 7 Eur mesačne.

40. Predtým, ako správny súd pristúpil k meritórnemu prejednaniu veci skúmal, či sú splnené procesné podmienky na vedenie konania. Žalovaný vo vyjadrení k správnej žalobe zo dňa 16. 10. 2024 vzniesol námietku preklúzie práva žalobcu na podanie správnej žaloby podľa § 199 ods. 3 v spojení s § 181 ods. 1 SSP. Podľa § 181 ods. 1 SSP platí, že: „fyzická osoba alebo právnická osoba musí správnu žalobu podať v lehote dvoch mesiacov odo dňa oznámenia rozhodnutia orgánu verejnej správy alebo opatrenia orgánu verejnej správy, proti ktorému smeruje, ak tento zákon alebo osobitný predpis neustanovuje inak.“ Podľa § 199 ods. 3 SSP platí, že: „ak nie je v tejto hlave ustanovené inak, použijú sa na konanie v sociálnych veciach ustanovenia o konaní o všeobecnej správnej žalobe.“ Podľa § 69 ods. 6 SSP platí, že: „lehota je zachovaná, ak sa posledný deň lehoty urobí úkon na správnom súde alebo sa podanie odovzdá orgánu, ktorý má povinnosť ho doručiť; to platí aj vtedy, ak podanie urobené elektronickými prostriedkami je doručené mimo pracovného času.“ Správny súd v súlade s § 97 SSP skúmal splnenie procesných podmienok, aby mohol vo veci konať a rozhodnúť. Procesné podmienky predstavujú zákonom stanovené požiadavky, ktorých absencia má za následok skončenie konania bez toho, aby sa správny súd zaoberal nárokom žalobcu vo veci samej, ktoré správny súd skúma počas celého konania. Správny súd je povinný „ex offo“ skúmať, či sú splnené podmienky, za ktorých môže konať, pričom jednou zo základných podmienok správneho súdneho konania, ktorá musí byť bezpodmienečne splnená je, že správna žaloba bola podaná v lehote ustanovenej v § 181 SSP ods. 1, ak SSP alebo osobitný predpis neustanovuje inak. Pre daný prípad platí, že správna žaloba musela byť podaná v lehote dvoch mesiacov od oznámenia (doručenia) rozhodnutia žalovaného žalobcovi (§ 181 ods. 1 v spojení s § 199 ods. 3 SSP). Správny súd konštatuje, že správna žaloba bola žalobcom podaná dňa 15. 08. 2024 o 22:23 hod. (dátum a čas prijatia podania súdom elektronickou podateľňou Ministerstva spravodlivosti Slovenskej republiky) v elektronickej forme vrátane autorizácie podľa osobitného predpisu. Správny súd po preštudovaní administratívneho spisu žalovaného zistil, že rozhodnutie žalovaného, ktorého súdneho prieskumu sa žalobca domáha, bolo žalobcovi doručené dňa 15. 06. 2024, čo vyplýva z doručky pripojenej v administratívnom spise. V zmysle § 69 ods. 4 SSP lehota určená podľa mesiacov sa skončí uplynutím toho dňa, ktorý svojim pomenovaním alebo číselným označením zodpovedá dňu, v ktorom sa stala udalosť určujúca začiatok lehoty. V danom prípade dňom, v ktorom sa stala udalosť určujúca

začiatok lehoty, t. j. dňom, kedy bolo napadnuté rozhodnutie žalovaného žalobcovi doručené. Dňom doručenia rozhodnutia žalovaného žalobcovi, konkrétne dňom 15. 06. 2024 začala žalobcovi plynúť zákonná lehota na podanie správnej žaloby. Posledný deň dvojmesačnej lehoty na podanie správnej žaloby podľa § 181 ods. 1 SSP pripadol na 15. 08. 2024 (štvrtok, pracovný deň), pričom žalobca podal správnu žalobu elektronicky dňa 15. 08. 2024, t.j. včas. Na základe uvedených skutočností správny súd konštatuje, že správna žaloba bola podaná v rámci 2-mesačnej lehoty na jej podanie, t. j. z tohto dôvodu vyhodnotil žalovaným uplatnenú námietku preklúzie práva na podanie správnej žaloby žalobcom za nedôvodnú.

41. Pokiaľ ide o návrh žalobcu na prerušenie konania podľa § 100 ods. 1 písm. b) SSP, tomuto správny súd nevyhovel. Podľa § 100 ods. 1 písm. b) SSP platí, že: „Správny súd konanie uznesením preruší, ak pred rozhodnutím vo veci dospel k záveru, že sú splnené podmienky na konanie o súlade právnych predpisov; v tom prípade podá ústavnému súdu návrh na začatie konania podľa osobitného predpisu.“

42. Žalobca žiadal, aby správny súd podľa § 100 ods. 1 písm. b) SSP správne súdne konanie prerušil a podal návrh na začatie konania o súlade ustanovení zákona o hmotnej núdzi aplikovaných v jeho prípade orgánmi verejnej správy (ust. § 15 ods. 1 a ust. § 4 ods. 3 písm. c) zákona o pomoci v hmotnej núdzi) s Ústavou Slovenskej republiky, a to konkrétne s čl. 12 ods. 1, 2, 4, čl. 1 ods. 1 a 2, čl. 46 ods. 1, čl. 39 ods. 1, 2, 6 Ústavy Slovenskej republiky a tiež s bližšie nešpecifikovanými článkami práv Charty základných práv Európskej únie a bližšie nešpecifikovanými ustanoveniami Dohovoru OSN o právach osôb so zdravotným postihnutím.

43. Podľa čl. 1 ods. 1 a 2 Ústavy Slovenskej republiky (1) Slovenská republika je zvrchovaný, demokratický a právny štát. Neviaže sa na nijakú ideológiu ani náboženstvo. (2) Slovenská republika uznáva a dodržiava všeobecné pravidlá medzinárodného práva, medzinárodné zmluvy, ktorými je viazaná, a svoje ďalšie medzinárodné záväzky.

44. Podľa čl. 12 ods. 1, 2, 4 Ústavy Slovenskej republiky (1) Ľudia sú slobodní a rovní v dôstojnosti i v právach. Základné práva a slobody sú neodňateľné, nescudziteľné, nepremiľateľné a nezrušiteľné. (2) Základné práva a slobody sa zaručujú na území Slovenskej republiky všetkým bez ohľadu na pohlavie, rasu, farbu pleti, jazyk, vieru a náboženstvo, politické, či iné zmýšľanie, národný alebo sociálny pôvod, príslušnosť k národnosti alebo etnickej skupine, majetok, rod alebo iné postavenie. Nikoho nemožno z týchto dôvodov poškodzovať, zvyhodňovať alebo znevýhodňovať. (4) Nikomu nesmie byť spôsobená ujma na právach pre to, že uplatňuje svoje základné práva a slobody.

45. Podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky každý sa môže domáhať zákonom ustanoveným postupom svojho práva na nezávislom a nestrannom súde a v prípadoch ustanovených zákonom na inom orgáne Slovenskej republiky.

46. Podľa čl. 39 ods. 1, 2 a 6 Ústavy Slovenskej republiky (1) Občania majú právo na primerané hmotné zabezpečenie v starobe a pri nespôsobilosti na prácu, ako aj pri strate živiteľa. (2) Primerané hmotné zabezpečenie v starobe sa vykonáva prostredníctvom priebežne financovaného dôchodkového systému a systému starobného dôchodkového sporenia. Štát podporuje dobrovoľné sporenie na dôchodok. (6) Každý, kto je v hmotnej núdzi, má právo na takú pomoc, ktorá je nevyhnutná na zabezpečenie základných životných podmienok.

47. Podľa správneho súdu rozhodnutia orgánov verejnej správy nevychádzali z takej právnej úpravy, ktorá by bola v rozpore s Ústavou Slovenskej republiky, a to s čl. 1 ods. 1 a 2 Ústavy Slovenskej republiky, ktorými sa zaručujú kvality štátu ako zvrchovanosť, demokratickosť, právnosť, vylúčenie ideológie a náboženstva, či v rozpore s prvkami, ktoré podľa Ústavy Slovenskej republiky majú význam pre dianie v Slovenskej republike a ktorými sa určujú základné zásady vzťahu Slovenskej republiky k medzinárodnému právu.

48. Článkom 12 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky sa každému subjektu základného práva alebo slobody zaručujú štyri kvality práva alebo slobody, a to neodňateľnosť, nescudziteľnosť, nepremiľateľnosť a nezrušiteľnosť, pričom nie je zjavné v čom má ust. § 15 ods. 1 a ust. § 4 ods. 3 písm. c) zákona o pomoci v hmotnej núdzi odporovať spomenutým štyrom kvalitám práva alebo slobody zaručeným každému subjektu základného práva alebo slobody. Účelom čl. 12 ods. 2 Ústavy Slovenskej

republiky je ochrana pred diskrimináciou s tým, že súčasne sa určujú dôvody, pre ktoré nemožno diskriminovať, a to pohlavie, rasa, farba pleti, jazyk, viera, náboženstvo, politické zmyslenie, národný pôvod, sociálny pôvod, príslušnosť k národnostnej alebo etnickej skupine, majetok, rod alebo iné postavenie. Väčšina s Ústavou Slovenskej republiky aprobovaných dôvodov, pre ktoré nemožno diskriminovať, sa týka vlastností, ktoré sú imanentne dané človeku ako ľudskej bytosti, pričom žalobca týmito dôvodmi diskriminačný charakter ním uvádzaných ust. § 15 ods. 1 a ust. § 4 ods. 3 písm. c) zákona o pomoci v hmotnej núdzi neodôvodňovali. Žalobca namietal, že je negatívne diskriminovaný preto, pretože platil štátu a Sociálnej poisťovni odvody a jeho dávka v hmotnej núdzi sa mu znížila o príspevok do Sociálnej poisťovne, t.j. došlo k započítaniu žalobcom poberaného preddavku na invalidný dôchodok hoci osobe, ktorá nikdy v živote nepracovala vzniká nárok na dávku v hmotnej núdzi v plnej výške.

49. Dávka v hmotnej núdzi, ktorú žiadal žalobca, je určená na zabezpečenie základných životných podmienok (§ 10 ods. 1 zákona o pomoci v hmotnej núdzi). Tomu potom zodpovedá aj výška dávky. Zákon uvádza konkrétny výpočet dávky v hmotnej núdzi v prípade, ak žiadateľ dosahuje určité príjmy (§ 15 ods. 1 zákona o pomoci v hmotnej núdzi), v čom sa prejavuje princíp solidarity a požiadavka vlastného pričinenia žiadateľa o zabezpečenie základných životných podmienok. Nastavenie výpočtu dávky v hmotnej núdzi v prípade, ak žiadateľ dosahuje určité príjmy (§ 15 ods. 1 zákona o pomoci v hmotnej núdzi) a ust. § 4 ods. 3 písm. c) zákona o pomoci v hmotnej núdzi, ktoré do príjmu na účely posudzovania hmotnej núdze započítava aj 75 % invalidného dôchodku (v danom prípade poskytovaného preddavkovo), nemožno bez ďalšieho chápať ako diskrimináciu osôb, ktoré sú invalidné, sú poberateľmi invalidného dôchodku a súčasne sú aj v hmotnej núdzi. Európsky súd pre ľudské práva k problematike diskriminácie uviedol: „Rozdielne zaobchádzanie s osobami v analogickom alebo relevantne podobnom postavení je diskriminačné, ak nemá objektívne a rozumné odôvodnenie, t. j. ak nesleduje legitímny cieľ alebo ak neexistuje vzťah rozumnej proporcionality medzi použitými prostriedkami a zámerom, ktorý sa má uskutočniť.“ (Case of Evans v. the United Kingdom, sťažnosť č. 6339/05, § 73). Nastavenie výpočtu dávky v hmotnej núdzi tak, že na príjem žiadateľa o pomoc v hmotnej núdzi sa okrem iného započítava aj invalidný dôchodok (v danom prípade poskytovaný preddavkovo) s tým, že ak úhrn príjmov domácnosti účastníka konania v porovnaní s úhrnom súm nárokov stanovených v zmysle zákona o pomoci v hmotnej núdzi je vyšší, možno objektívne konštatovať, že pomoc v hmotnej núdzi nebude náležite plniť svoju nosnú funkciu, pretože potenciálny adresát preukázateľne disponuje takým príjmom, z ktorého si vie sám zabezpečiť základné životné potreby, nemožno bez ďalšieho chápať ako diskriminačné. Žalobca nemohol byť diskriminovaný oproti iným žiadateľom o dávku v hmotnej núdzi, s ktorými sa nenachádzal v rovnakej situácii, t.j. oproti žiadateľom, ktorí invalidný dôchodok zo Sociálnej poisťovne nepoberajú, nakoľko podstatou diskriminácie je rozdielne zaobchádzanie s osobami v rovnakej situácii. Rovnakého zaobchádzania s rozdielnymi osobami sa nemožno dožadovať. Štátne orgány môžu podľa čl. 2 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky konať iba na základe ústavy, v jej medziach a rozsahu a spôsobom, ktorý ustanovuje zákon. Keďže zákon o pomoci v hmotnej núdzi stanovuje, že do príjmu na účely posudzovania hmotnej núdze sa započíta aj 75% invalidného dôchodku, v žiadnom prípade neboli orgánmi verejnej správy oprávnené žalobcovi tento príjem nezapočítavať.

50. Článok 12 ods. 4 Ústavy Slovenskej republiky výslovne priznáva ochranu pred postihom za uplatnenie základného práva alebo slobody. Ústavný súd Slovenskej republiky v Náleze PL. ÚS 18/97 zo dňa 03. 06. 1998 uviedol, že: „Uvedené ustanovenie ústavy vo všeobecnosti vylučuje možný dôsledok (dopad) využívania základných práv alebo slobôd fyzickými alebo právnickými osobami na ich ďalšie práva. Právna úprava akéhokoľvek práva podľa čl. 12 ods. 4 by preto v žiadnom prípade nemala zohľadňovať: a) skutočnosť, že si niekto uplatnil niektoré zo svojich zákonných práv alebo slobôd; b) túto skutočnosť premietnuť do právnej úpravy nadobúdania alebo uplatňovania konkrétneho práva; c) túto skutočnosť premietnuť do právnej úpravy nadobúdania alebo uplatňovania práva tak, že v dôsledku uvedeného je táto právna úprava odlišná od tých osôb, ktoré si predtým uplatnili niektoré zo svojich základných práv alebo slobôd v porovnaní s tými osobami, ktoré si takéto základné právo alebo slobodu neuplatnili.“ Správny súd poukazuje na to, že Slovenská republika uznala sociálne a hospodárske práva za hodné ochrany priamo v ústave, tieto však nie sú absolútne a ich konkrétnu realizáciu vymedzujú osobitné zákony, tiež aj zákon o pomoci v hmotnej núdzi, pričom sociálne práva sú závislé predovšetkým na ekonomickej situácii štátu a úroveň ich poskytovania reflektuje nielen hospodársky a sociálny vývoj štátu, ale aj vzťah štátu a občana založený na vzájomnej zodpovednosti a uznaní princípu solidarity. Hoci je štát v oblasti sociálnych práv zaviazaný k pozitívnemu konaniu a k zaisteniu ochrany týchto práv, obsahom týchto povinností štátu je zaistiť subjektom práv istý minimálny sociálny štandard a nie adekvátny životný štandard v súlade s ich požiadavkami. Z uvedeného je zjavné, že síce každý, kto je

v hmotnej núdzi má právo na takú pomoc, avšak ide o pomoc, ktorá je nevyhnutná na zabezpečenie základných (t.j. minimálnych) životných podmienok (§ 10 ods. 1 zákona o pomoci v hmotnej núdzi). Pre zabezpečenie potrieb občana Slovenskej republiky, ako aj každého jednotlivca, je v prvom rade nevyhnutná jeho vlastná aktivita, jeho príjmy a jeho využívanie majetku. Solidaritu štátu vo forme dávky v hmotnej núdzi je potom možné považovať až za poslednú možnosť po vyčerpaní ostatných prostriedkov zabezpečenia základných životných podmienok, pričom správny súd nezistil negatívny dopad využitia práva žalobcu požiadať príslušný orgán verejnej správy o dávku v hmotnej núdzi na jeho ďalšie práva tak, ako to má na mysli čl. 12 ods. 4 Ústavy Slovenskej republiky.

51. Správny súd uvádza, že ani právo žalobcu na prístup k súdu, ktoré priznáva čl. 46 ods. 1 v spojení s čl. 51 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky nie je žalobcovi vo väzbe na žalobcom namietanú protiústavnosť ust. § 15 ods. 1 a § 4 ods. 3 písm. c) zákona o pomoci v hmotnej núdzi, odmietnuté. Žalobca má možnosť domáhať sa preskúmania zákonnosti rozhodnutia žalovaného na správnom súde, čo aj využil s tým, že správny súd neodmietol konať a rozhodovať o žalobcom podanej správnej žalobe.

52. Správny súd ďalej uvádza, že Ústava Slovenskej republiky v čl. 39 ods. 1 upravuje, že občania majú právo na primerané hmotné zabezpečenie v starobe a pri nespôsobilosti na prácu, ako aj pri strate žiteľa. Nediskriminuje osoby uznané za invalidné, ktoré sú súčasne v stave hmotnej núdze. V čl. 39 ods. 6 Ústavy Slovenskej republiky sa uvádza, že každý, kto je v hmotnej núdzi, má právo na takú pomoc, ktorá je nevyhnutná na zabezpečenie základných životných podmienok. Podľa čl. 39 ods. 7 Ústavy Slovenskej republiky podrobnosti o právach podľa odsekov 1 až 6 ustanoví zákon, ktorým je v danom prípade zákon o pomoci v hmotnej núdzi, ustanovenia ktorého žalovaný i orgán verejnej správy prvého stupňa aplikovali. Článok 39 Ústavy Slovenskej republiky, na ktorý poukazoval v správnej žalobe žalobca je v Ústave Slovenskej republiky zaradený do katalógu hospodárskych, sociálnych a kultúrnych práv. V tejto súvislosti správny súd poukazuje na Nález Ústavného súdu Slovenskej republiky sp. zn. PL. ÚS 3/04 zo dňa 30. 06. 2006, v ktorom sa Ústavný súd Slovenskej republiky zamýšľa nad minimálnou úrovňou zabezpečenia základných životných podmienok (t. j. úroveň uspokojovania základných životných podmienok osoby v hmotnej núdzi, pod ktorú už nemožno ísť, aj vzhľadom na zachovanie ľudskej dôstojnosti), za ktorú je podľa neho možné považovať spôsob zabezpečenia základných životných podmienok formou vecnej dávky. V uvedenej súvislosti uvádza § 19 ods. 2 zákona č. 599/2003 Z. z. (vtedy účinný, ktorý bol zrušený v súčasnosti platným zákonom o pomoci v hmotnej núdzi - pozn. správneho súdu), keď vecná dávka je vymedzená jedným teplým jedlom denne, nevyhnutným ošatením a poskytnutým prístreším (aktuálne § 2 ods. 2 zákona o pomoci v hmotnej núdzi). Ústavný súd Slovenskej republiky v Náleze sp. zn. PL. ÚS 19/08 uviedol, že hospodárske, sociálne a kultúrne práva a slobody sú právami druhej generácie, ktorých podoba a obsah v podstatnej miere závisí od ekonomických a hospodárskych možností štátu, a je pre ne podstatné to, že sa ich podľa čl. 51 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky možno domáhať len v medziach zákonov, ktoré tieto ustanovenia vykonávajú. Nejde preto o právo aplikovateľné priamo na základe Ústavy Slovenskej republiky, ale o také právo, ktorého uplatnenie je možné len v súlade s bežným zákonodarstvom. Ústavný súd Slovenskej republiky môže v rámci abstraktnej kontroly ústavnosti vysloviť nesúlad len v prípadoch, ak právna norma nerešpektuje konkrétne ústavné garancie niektorého základného práva uvedeného v čl. 51 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky. Podľa čl. 51 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky platí, že: „domáhať sa práv uvedených v čl. 35, 36, 37 ods. 4, čl. 38 až 42 a čl. 44 až 46 tejto ústavy sa možno len v medziach zákonov, ktoré tieto ustanovenia vykonávajú.“ Z rozhodovacej činnosti Ústavného súdu Slovenskej republiky taktiež vyplýva, že priestor pre voľnú úvahu poskytnutý Ústavou Slovenskej republiky zákonodarcovi pri prijímaní týchto zákonov nemožno chápať absolútne; jej limity treba hľadať predovšetkým v ústavných princípoch a v požiadavke ochrany ďalších hodnôt, na ktorých je Ústava Slovenskej republiky založená a ktoré chráni.

53. K samotnej diferenciacii pri zabezpečovaní základných životných podmienok v príslušnom zákone Ústavný súd Slovenskej republiky konštatoval, že diferencované zabezpečenie základných životných podmienok neznamená automaticky jeho nesúlad s čl. 39 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky (v súčasnosti sa jedná o čl. 39 ods. 6 Ústavy Slovenskej republiky) vzhľadom na absenciu definovania základných životných podmienok v Ústave Slovenskej republiky, ktorá umožňuje zákonodarcovi zväžiť, akým spôsobom zabezpečenie tohto základného práva zrealizuje; tak mu to nakoniec umožňuje aj čl. 39 ods. 3 Ústavy (v súčasnosti sa jedná o čl. 39 ods. 7 Ústavy Slovenskej republiky). Obsahom povinnosti štátu zabezpečiť právo na pomoc v hmotnej núdzi (čl. 39 ods. 6 Ústavy Slovenskej republiky) je zaistiť subjektom práv istý minimálny sociálny štandard a nie adekvátny životný štandard v súlade

s ich požiadavkami, ako je to týmito subjektmi niekedy mylne vnímané a požadované. Každý, kto je v hmotnej núdzi, teda má právo na takú pomoc, ktorá je nevyhnutná na zabezpečenie jeho základných (minimálnych) životných podmienok. Pre zabezpečenie potrieb týchto jednotlivcov je v prvom rade nevyhnutná ich vlastná aktivita, ich príjmy a ich využívanie majetku. Solidaritu štátu vo forme dávky v hmotnej núdzi je potom možné považovať až za poslednú možnosť po vyčerpaní ostatných prostriedkov základných životných podmienok. Tento princíp je zo systematiky v ustanovení zákona o pomoci v hmotnej núdzi celkom zrejмый, keď zákon v prvom rade predpokladá, že občan na zabezpečenie svojich základných životných podmienok využije svoj vlastný príjem. V prípade, že jeho príjem nedosahuje sumu životného minima, je občan povinný zabezpečiť si základné životné podmienky predovšetkým užívaním svojho vlastného majetku, správou vlastného majetku, predajom vlastného majetku alebo prenájmom vlastného majetku, ak takýto majetok vlastní. Až v prípade, že občan nielenže nedosahuje príjem v sume životného minima, ale ani nevlastní majetok, z ktorého by bolo možné zabezpečiť jeho základné životné podmienky, je daný nárok na priznanie dávok v hmotnej núdzi (porovnaj Rozsudok Najvyššieho správneho súdu Slovenskej republiky sp. zn. 7Sžsk/106/2020 zo dňa 25. 05. 2022).

54. Podľa správneho súdu neobstojí ani žalobcom len všeobecne namietaný rozpor ust. § 15 ods. 1 a § 4 ods. 3 písm. c) zákona o pomoci v hmotnej núdzi s bližšie žalobcom nešpecifikovanými ustanoveniami Dohovoru OSN o právach osôb so zdravotným postihnutím, nakoľko jeho realizácia je daná zákonmi Slovenskej republiky (v danom prípade je to zákon o pomoci v hmotnej núdzi) a ani s bližšie nešpecifikovanými článkami Charty základných práv Európskej únie. Zákon o pomoci v hmotnej núdzi konkrétnym spôsobom stanovuje mieru pomoci a podmienky pre priznanie nároku, resp. i jeho odňatie. Správny súd uzatvára s poukazom na vyššie uvedené skutočnosti, že podmienky upravené v ust. § 100 ods. 1 písm. b) SSP neboli splnené, a preto návrh žalobcu na prerušenie konania zamietol, keďže správny súd nezistil žalobcom namietaný rozpor označených ustanovení zákona a pomoci v hmotnej núdzi s Ústavou Slovenskej republiky, Dohovorom OSN o právach osôb so zdravotným postihnutím a ani s Chartou základných práv Európskej únie.

55. Žalobca ďalej správne súdu navrhol, aby podal návrh na začatie prejudiciálneho konania pred Súdny dvor Európskej únie, a to v otázke výkladu ust. § 15 ods. 1 § 4 ods. 3 písm. c) zákona o pomoci v hmotnej núdzi pre nesúlad s právom Európskej únie v tom zmysle, že osobám s príjmom pod hranicou životného minima v hmotnej núdzi, predtým dobromyseľne platiacim odvody do Sociálnej poisťovne, sú tieto dávky v hmotnej núdzi diskriminačne krátené o príjem zo Sociálnej poisťovne, čo ich dostáva do diskriminačnej a nepriaznivejšej svojoľnej situácie oproti nepracujúcim a parazitujúcim občanom v Slovenskej republike. Návrhu žalobcu na prerušenie konania podľa § 100 ods. 1 písm. c) SSP, správny súd nevyhovel.

56. Podľa § 100 ods. 1 písm. c) SSP správny súd konanie uznesením preruší, ak podal návrh na začatie prejudiciálneho konania pred Súdny dvor Európskej únie podľa medzinárodnej zmluvy, ktorou je Slovenská republika viazaná; uznesenie o návrhu na začatie prejudiciálneho konania správny súd bezodkladne doručí ministerstvu spravodlivosti.

57. Podľa čl. 267 ods. 1 a 2 Zmluvy o fungovaní Európskej únie Súdny dvor Európskej únie má právomoc vydať predbežný nález o otázkach, ktoré sa týkajú: a) výkladu zmlúv; b) platnosti a výkladu aktov inštitúcií, orgánov alebo úradov alebo agentúr Únie; Ak sa takáto otázka položí v konaní pred vnútroštátnym súdnym orgánom a tento súdny orgán usúdi, že rozhodnutie o nej je nevyhnutné pre vydanie jeho rozhodnutia, môže sa obrátiť na Súdny dvor Európskej únie, aby o nej rozhodol. Znenie čl. 267 ods. 2 Zmluvy o fungovaní Európskej únie v sebe obsahuje dve podmienky: a) položenie otázky týkajúcej sa vyššie uvedených skutočností v konaní pred vnútroštátnym súdnym orgánom a b) posúdenie súdnym orgánom, že rozhodnutie o tejto otázke je nevyhnutné pre vydanie jeho rozhodnutia. Správny súd nevidel dôvod na využitie možnosti podania návrhu Súdnemu dvoru Európskej únie na vydanie predbežného nálezu podľa čl. 267 Zmluvy o fungovaní Európskej únie. Žalobca v správnej žalobe nekonkretizoval v rámci formulácie návrhu prejudiciálnej otázky v nesúlade s ktorým právom Európskej únie má byť žalobcom namietané znenie ust. § 15 ods. 1 a § 4 ods. 3 písm. c) zákona o pomoci v hmotnej núdzi, a preto nie je možné, aby sa správny súd na takto všeobecne formulovanom základe obrátil na Súdny dvor Európskej únie, pričom správny súd sám v prejednávacom prípade nezistil ani nijakú otázku, o ktorej rozhodnutie Súdny dvorom Európskej únie by bolo nevyhnutné pre rozhodnutie vo veci samej.

58. Správny súd dodáva, že žalobcovi prekáža, že sa mu ako osobe v hmotnej núdzi s príjmom pod hranicou životného minima nevypláca pomoc v hmotnej núdzi vo vyššej výške, než aká mu bola od 01. 10. 2023 priznaná (7 Eur/mes.) a že do úhrnu súm príjmu sa mu započítava 75 % preddavkovo vyplácaného invalidného dôchodku zo strany Sociálnej poisťovne. Správny súd uvádza, že zákonodarca síce hmotnú núdzu vymedzil ako stav, kedy príjem členov domácnosti nedosahuje sumu životného minima (§ 2 ods. 1 zákona o pomoci v hmotnej núdzi), avšak zároveň ustanovil, že sa takejto osobe poskytne v tejto situácii len pomoc v hmotnej núdzi do určitej sumy (§ 15 ods. 1 cit. zák.). Ani ustanovenie čl. 39 ods. 6 Ústavy Slovenskej republiky nevyžaduje, aby bola pomoc poskytovaná do takej výšky, aby sa dotknutá osoba dostala zo stavu hmotnej núdze, ale žiada len, aby sa takej osobe poskytla pomoc na zabezpečenie základných životných podmienok, za ktoré citovaný zákon považuje jedno teplé jedlo denne, nevyhnutné ošatenie a prístrešie (§ 2 ods. 2 zákona o pomoci v hmotnej núdzi).

59. Podľa čl. 267 ods. 3 Zmluvy o fungovaní Európskej únie platí, že ak sa otázka výkladu zmlúv podľa odseku 1 položí v konaní pred vnútroštátnym súdnym orgánom, proti ktorého rozhodnutiu nie je prípustný opravný prostriedok podľa vnútroštátneho práva, je tento súdny orgán povinný obrátiť sa na Súdny dvor Európskej únie. Znenie čl. 267 ods. 3 Zmluvy o fungovaní Európskej únie nie je v prejednávacom prípade aplikovateľné, keďže proti rozhodnutiu správneho súdu je podľa § 438 ods. 1 SSP prípustná kasačná sťažnosť, ktorá je inštitútom mimoriadneho opravného prostriedku a jej podanie je koncipované na konkrétnom tvrdení sťažovateľa o pochybení správneho súdu v konaní, a preto sa na správny súd nevzťahuje povinnosť v zmysle čl. 267 ods. 3 Zmluvy o fungovaní Európskej únie (pozri Rozsudok Súdneho dvora Európskej únie C-416/10, E. B. a i./Slovenská inšpekcia životného prostredia zo dňa 15. 01. 2013). Pre úplnosť správny súd dodáva, že z judikatúry Súdneho dvora Európskej únie vyplýva, že sa z uvedenej povinnosti pripúšťajú tri výnimky, a to: a) nastolená otázka nie je relevantná, b) predmetné ustanovenie práva Únie už bolo predmetom výkladu zo strany Súdneho dvora (acte éclairé), alebo c) správne uplatnenie práva Únie je tak jasné, že tu nie je priestor na žiadne rozumné pochybnosti (acte clair).

60. Správny súd tiež poukazuje na to, že z obsahu správnej žaloby nevyplýva, že by žalobca uvádzal, že by bola otázka priznávania vnútroštátnej pomoci v hmotnej núdzi vo väzbe na podmienku splnenia vnútroštátnych podmienok upravená akýmkoľvek právnym aktom Európskej únie a len všeobecne tvrdí, že ust. § 15 ods. 1 a § 4 ods. 3 písm. c) zákona o pomoci v hmotnej núdzi je v rozpore „s relevantnými článkami práv charty EÚ“, ktoré však bližšie nijako nešpecifikuje.

61. Podľa čl. 51 ods. 1 a 2 Charty základných práv Európskej únie sú „ustanovenia tejto charty pri dodržaní zásady subsidiarity určené pre inštitúcie, orgány, úrady a agentúry Únie, a tiež pre členské štáty výlučne vtedy, ak vykonávajú právo Únie. V dôsledku toho rešpektujú práva, dodržiavajú zásady a podporujú ich uplatňovanie v súlade so svojimi príslušnými právomocami a pri zachovaní obmedzení právomocí Únie, ktoré boli na ňu prenesené zmluvami. Táto charta nerozširuje rozsah pôsobnosti práva Únie nad rámec právomocí Únie, ani nezakladá žiadnu novú právomoc ani úlohu pre Úniu, ani nemení právomoci a úlohy vymedzené v zmluvách.“ Súdny dvor už vo svojej judikatúre vyslovil, že pokiaľ právna situácia nespadá do pôsobnosti práva Únie, Súdny dvor nemá právomoc o nej rozhodnúť, pričom prípadne uvádzané ustanovenia Charty nemôžu same osebe túto právomoc založiť.

62. V súvislosti s Dohovorom OSN o právach osôb so zdravotným postihnutím, na ktorého bližšie nekonkretizované ustanovenia žalobca v správnej žalobe poukazuje, správny súd uvádza, že tento bol schválený vtedajším Európskym spoločenstvom Rozhodnutím Rady z 26. novembra 2009 o uzatvorení Dohovoru Organizácie Spojených národov o právach osôb so zdravotným postihnutím Európskym spoločenstvom (2010/48/ES). Predmetný Dohovor OSN o právach osôb so zdravotným postihnutím by tak bol spôsobilým predmetom výkladu v zmysle čl. 267 ods. 1 Zmluvy o fungovaní Európskej únie, hoci aj nie ako medzinárodná zmluva záväzná pre Slovenskú republiku na základe čl. 7 ods. 5 Ústavy Slovenskej republiky, keďže Súdny dvor Európskej únie má právomoc vydať predbežný nález o otázkach, ktoré sa týkajú: a) výkladu zmlúv; b) platnosti a výkladu aktov inštitúcií, orgánov alebo úradov alebo agentúr Únie. Dohovor OSN o právach osôb so zdravotným postihnutím však nerozširuje právomoci Európskej únie, čo vyplýva z čl. 3 až 5 citovaného rozhodnutia, ale naopak, aplikuje sa len v rozsahu jej právomocí. Samo odvolanie sa žalobcu v správnej žalobe na bližšie nešpecifikované ustanovenia Dohovoru OSN o právach osôb so zdravotným postihnutím nezakladá právomoc Európskej únie.

63. Správny súd preto uzatvára s poukazom na vyššie uvedené skutočnosti, že podmienky upravené v ust. § 100 ods. 1 písm. c) SSP neboli splnené, a preto návrh žalobcu na prerušenie konania zamietol.

64. V súvislosti s návrhom splnomocnenca žalobcu, aby správny súd podal návrh na začatie konania o súlade ust. § 181 ods. 4 SSP s čl. 46 ods. 1 a 2 v spojení s čl. 12 ods. 1, 2, 4 Ústavy Slovenskej republiky v spojení s Dohovorom OSN o právach osôb so zdravotným postihnutím a čl. 13 a 14 Európskeho dohovoru o ľudských právach (podanie zo dňa 15. 11. 2024) správny súd uvádza, že na postup podľa § 100 ods. 1 písm. b) SSP nemá účastník konania právny nárok. V zmysle ust. § 181 ods. 4 SSP zmeškanie lehoty na podanie správnej žaloby nemožno odpustiť. Oneskorené podanie správnej žaloby je negatívnou procesnou podmienkou, ktorá spočíva v tom, že márne uplynula lehota na podanie správnej žaloby, pričom nedostatok tejto podmienky nie je odstrániteľný, keďže odpustenie zmeškania lehoty na podanie správnej žaloby nie je prípustné. V danom prípade bola správna žaloba žalobcu podaná včas (bod 40. tohto rozsudku).

65. Správny súd sa ďalej v nadväznosti na obsah podania splnomocnenca žalobcu zo dňa 15. 11. 2024 zaoberal i procesnou spôsobilosťou žalobcu ako náležitosťou účastníka konania v konaní pred správnym súdom. Procesná spôsobilosť znamená vlastnými procesnými úkonmi samostatne konať pred správnym súdom. Akútna hospitalizácia žalobcu od 28. 10. 2024 neznamená automaticky stratu procesnej spôsobilosti na strane žalobcu, o čom svedčí napokon aj to, že žalobca udelil plnomocenstvo svojmu zástupcovi (odborovej organizácii) dňa 12. 11. 2024. Súčasne správny súd uvádza, že žalobcovi bolo napadnuté rozhodnutie žalovaného doručené dňa 15. 06. 2024 a správnu žalobu podal dňa 15. 08. 2024, v ktorej uviedol, že nežiada ustanoviť procesného opatrovníka, nakoľko správnu žalobu si nechal vypracovať bezodplatne skúseným občanom.

66. Podľa § 36 ods. 1 a 2 SSP (1) V rozsahu, v akom fyzická osoba nemá spôsobilosť samostatne konať pred správnym súdom, koná za ňu zákonný zástupca alebo procesný opatrovník. (2) Procesný opatrovník je osoba ustanovená správnym súdom, ktorý prejednáva a rozhoduje vec z dôvodov uvedených v tomto zákone alebo v Civilnom sporovom poriadku.

67. Podľa § 37 SSP správny súd ustanoví procesného opatrovníka fyzickej osobe, ktorá nemôže samostatne konať pred správnym súdom a nemá zákonného zástupcu. Rovnako sa postupuje, ak zákonný zástupca nemôže za fyzickú osobu konať alebo ak je nečinný.

68. Správny súd sa žiadosťou o súčinnosť zo dňa 22. 09. 2025 (č.l. 44 súdneho spisu) obrátil na Okresný súd Žilina s tým, že Okresný súd Žilina správneho súdu v reakcii na výzvu oznámil, že na Okresnom súde Žilina sa nenachádza konanie o obmedzenie spôsobilosti na právne úkony žalobcu a že na Okresnom súde Žilina sa viedlo výlučne konanie o prípustnosti prevzatia alebo držania žalobcu v zdravotníckom zariadení pod sp. zn. 30Pu/4/2022. Vzhľadom na skutočnosť, že správny súd nemal preukázaný nedostatok procesnej spôsobilosti na strane žalobcu, keďže tento doposiaľ nebol súdom obmedzený v spôsobilosti na právne úkony a v správnom súdnom konaní o správnej žalobe podľa § 6 ods. 2 písm. c) SSP je zastúpený splnomocnencom, ktorý je odborovou organizáciou (§ 50 ods. 1 SSP), nepristúpil k ustanoveniu procesného opatrovníka žalobcovi, nakoľko na takýto postup neboli splnené podmienky.

69. Súčasne správny súd nevyhovel návrhu splnomocnenca žalobcu v podaní doručenom správneho súdu dňa 15. 11. 2024, kedy splnomocnenec žalobcu správneho súdu navrhoval dožiadať Fakultnú nemocnicu s poliklinikou Žilina k dôvodom hospitalizácie a zdravotnému stavu žalobcu. Správny súd mal z odpovede Okresného súdu Žilina v správnom súdnom konaní preukázané, že žalobca nebol doposiaľ obmedzený v spôsobilosti na právne úkony a samotná splnomocnencom tvrdená skutočnosť hospitalizácie žalobcu od 28. 10. 2024 je pre rozhodnutie o merite veci pre správny súd irelevantná. Správny súd tiež dáva do pozornosti, že správny súd nie je súdom skutkovým.

70. Správny súd sa ďalej zaoberal prieskumom zákonnosti správnu žalobou napadnutého rozhodnutia žalovaného a jemu predchádzajúceho rozhodnutia úradu.

71. Primárnou otázkou, na ktorú musel správny súd zodpovedať v danej veci vzhľadom na vymedzenie žalobných bodov v správnej žalobe bolo, či napadnuté rozhodnutie žalovaného nebolo vydané na základe neúčinného právneho predpisu (§ 191 ods. 1 písm. a) SSP). Žalobca namietal, že žalovaný v jeho veci aplikoval výlučne zákon o pomoci v hmotnej núdzi platný do 30. 09. 2023, pričom žalobca

tvrdil, že do 30. 09. 2023 bol platný a účinný jeden zákon o pomoci v hmotnej núdzi a od 01. 10. 2023 druhý a že žalovaný mal posudzovať žalobcov stav hmotnej núdze jednotlivo za každý mesiac od podania žiadosti do právoplatného rozhodnutia, a to podľa zákona účinného v čase rozhodovania. Podľa žalobcu, ak žalovaný nerozhodoval a neposudzoval hmotnoprávne nároky žalobcu za 10. mesiac podľa nového a priaznivejšieho zákona o pomoci v hmotnej núdzi, v ktorom sa zvyšovali dávky, porušil zákon a napadnuté rozhodnutie je vydané sčasti na základe neúčinného právneho predpisu a nesprávneho právneho posúdenia žiadosti žalobcu za 10. mesiac.

72. Správny súd vyhodnotil predmetnú žalobnú námietku ako nedôvodnú. V preskúvanom prípade si žalobca uplatnil nárok na pomoc v hmotnej núdzi v zmysle zákona o pomoci v hmotnej núdzi žiadosťou doručenou orgánu verejnej správy prvého stupňa dňa 20. 09. 2023. Žalovaný posúdil žiadosť žalobcu o pomoc v hmotnej núdzi za mesiac september 2023, v ktorom žalobca predmetnú žiadosť podal podľa právneho stavu súm pomoci v hmotnej núdzi upravených zákonom o pomoci v hmotnej núdzi pred úpravou valorizačného mechanizmu súm pomoci v hmotnej núdzi, ktorá nastala s účinnosťou od 1. októbra 2023.

73. Správny súd uvádza, že zákonom č. 275/2023 Z. z., ktorým sa mení a dopĺňa zákon č. 417/2013 Z. z. o pomoci v hmotnej núdzi a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov a ktorým sa menia a dopĺňajú niektoré zákony (ďalej len „Zákon č. 275/2023 Z. z.“) sa do zákona o pomoci v hmotnej núdzi doplnilo znenie ust. § 33ca s označením „Prechodné ustanovenia účinné od 15. júla 2023“ v znení: „(1) Sumy dávky a sumy príspevkov podľa § 10 až 14 platné k 30. septembru 2023 sa upravujú od 1. októbra 2023 koeficientom, ktorým boli k 1. júlu 2023 upravené sumy životného minima. Sumy upravené podľa prvej vety sa zaokrúhľujú na najbližších desať eurocentov. Sumy upravené podľa prvej vety a druhej vety ustanoví Ministerstvo práce, sociálnych vecí a rodiny Slovenskej republiky opatrením, ktorého úplné znenie sa vyhlási v Zbierke zákonov Slovenskej republiky najneskôr do 30. septembra 2023. (2) Ustanovenie § 15 ods. 3 sa v roku 2023 neuplatňuje; sumy dávky a sumy príspevkov podľa § 10 až 14 sa od 1. januára 2024 podľa § 15 ods. 3 prvej vety neupravujú.“.

74. Z dôvodovej správy k Zákonu č. 275/2023 Z. z. vyplýva, že návrhom tohto zákona sa okrem iného navrhuje dočasne upraviť valorizačný mechanizmus súm pomoci v hmotnej núdzi, a to tak, že predmetné sumy a koeficienty sa navrhuje valorizovať už od 1. októbra 2023 a nie od 1. januára 2024, pričom cieľom návrhu je pokrytie zvýšených výdavkov na bývanie, energie, stravu, základného vybavenia a potrieb pre dieťa z dôvodu zvýšenej miery inflácie, ktorú spôsobili ekonomické dôsledky pandémie ochorenia COVID-19 a taktiež vojnový konflikt na Ukrajine. Vo vzťahu k ust. § 33ca zákona o pomoci v hmotnej núdzi sa v dôvodovej správe k Zákonu č. 275/2023 Z. z. uvádza, že „podľa aktuálne platného právneho stavu sa sumy pomoci v hmotnej núdzi upravujú najbližšie k 1. januáru 2024, teda až pol roka po úprave súm životného minima, čo neodzrkadľuje v súčasnosti nepriaznivé dôsledky inflácie na najodkázanejšie skupiny obyvateľstva. Vzhľadom na uvedené, sa v roku 2023 navrhuje mimoriadne valorizovať sumy pomoci v hmotnej núdzi už 1. októbra 2023, pričom k valorizácii od 1. januára 2024 nedôjde.“ Pre posúdenie splnenia podmienok na priznanie nároku žalobcovi na pomoc v hmotnej núdzi za mesiac september 2023 je rozhodujúce to, že k mimoriadnej valorizácii súm pomoci v hmotnej núdzi a s tým súvisiacim legislatívnym procesom vydania opatrenia Ministerstva práce, sociálnych vecí a rodiny Slovenskej republiky o úprave súm pomoci v hmotnej núdzi (predpis č. 377/2023 Z. z.) došlo s účinnosťou od 01. 10. 2023, a túto úpravu súm pomoci v hmotnej núdzi, ktorá nastala od 01. 10. 2023 nemožno spätne aplikovať i na mesiac september 2023, v ktorom žalobca predmetnú žiadosť o pomoc v hmotnej núdzi podal.

75. Správny súd dopĺňa, že podľa § 5 ods. 1 zákona č. 400/2015 Z. z. o tvorbe právnych predpisov a o Zbierke zákonov Slovenskej republiky a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov (ďalej len „Zákon č. 400/2015 Z. z.“) sa „právny predpis spravidla člení na a) úvodné ustanovenia alebo základné ustanovenia, ktoré obsahujú predmet úpravy a podľa potreby aj vymedzenie základných pojmov, b) ustanovenia upravujúce príslušné spoločenské vzťahy, c) spoločné ustanovenia, d) splnomocňovacie ustanovenia, e) prechodné ustanovenia, f) záverečné ustanovenia, ktoré obsahujú najmä zrušovacie ustanovenia a ustanovenie o účinnosti.“ Podľa § 5 ods. 4, prvá veta Zákona č. 400/2015 Z. z.: „Prechodné ustanovenia obsahujú právnu úpravu režimu prechodného spolupôsobenia doterajšieho právneho predpisu a nového právneho predpisu na právne vzťahy upravené doterajším právnym predpisom.“ Účelom prechodných ustanovení je intertemporalita. Prechodné ustanovenia obsahujú právnu úpravu režimu prechodného spolupôsobenia skoršej právnej regulácie a neskoršej

právnej regulácie, teda režim prechodného spolupôsobenia doterajšieho právneho predpisu a nového právneho predpisu na právne vzťahy upravené doterajším právnym predpisom, pričom doterajším právnym predpisom možno v danom prípade rozumieť sumy pomoci v hmotnej núdzi do momentu „mimoriadnej valorizácie“ a novým právnym predpisom sumy pomoci v hmotnej núdzi od momentu „mimoriadnej valorizácie“, t.j. od 01. 10. 2023 s tým, že zákonodarca v rámci novelizácie zákona o pomoci v hmotnej núdzi prostredníctvom Zákona č. 275/2023 Z. z. nereflektoval pre rok 2023 na úpravu tzv. „mimoriadnej valorizácie“ tak, že by táto mala byť možná i spätne za obdobie do 30. 09. 2023. Cieľom bolo valorizovať sumy pomoci v hmotnej núdzi skôr, avšak od 01. 10. 2023 namiesto štandardnej valorizácie od 01. 01. 2024, a to v reflexii na zvýšenie miery inflácie.

76. Ako nedôvodnú správny súd vyhodnotil i žalobnú námietku žalobcu, že žalovaný „nerozhodoval a neposudzoval hmotnoprávne nároky žalobcu za 10. mesiac podľa nového a priaznivejšieho zákona o pomoci v hmotnej núdzi, v ktorom sa zvyšovali dávky.“ Z obsahu odôvodnenia napadnutého rozhodnutia vyplýva, že žalovaný už v skoršom rozhodnutí č. j. UPS/US1/OPHNNVD/SOC/2024/1239-0007 Km zo dňa 04. 01. 2024, ktorým vyhovel odvolaniu žalobcu zo dňa 07. 10. 2023 a Rozhodnutie úradu č. ZA3/PKNM/SOC/2023/103327-3 zo dňa 05. 10. 2023 zrušil a vec vrátil na nové prejednanie a rozhodnutie poukazoval na to, že opatrením Ministerstva práce, sociálnych vecí a rodiny Slovenskej republiky sa od 01. 10. 2023 upravili sumy dávky v hmotnej núdzi a príspevkov poskytované podľa zákona o pomoci v hmotnej núdzi a že žalobca ako účastník konania bol od mesiaca október 2023 v hmotnej núdzi a spĺňal podmienky nároku na pomoc v hmotnej núdzi.

77. Orgány verejnej správy v prerokovanej veci vyšli zo zistenia, že žalobca je od 30. 08. 2023 poberateľom invalidného dôchodku vyplácaného Sociálnou poisťovňou preddavkovo v sume 220 Eur mesačne. Dávka, ktorá by žalobcovi patrila ako jednotlivcovi od 01. 10. 2023 bola žalovaným posúdená v súlade s ust. § 33ca ods. 1 zákona o pomoci v hmotnej núdzi, a to v zmysle súm pomoci v hmotnej núdzi upravených opatrením Ministerstva práce, sociálnych vecí a rodiny Slovenskej republiky o úprave súm pomoci v hmotnej núdzi s účinnosťou od 01. 10. 2023 (predpis č. 377/2023 Z. z.) nasledovne: suma dávky v hmotnej núdzi vo výške 84,90 Eur (§ 10 ods. 2 písm. a) zákona o pomoci v hmotnej núdzi) a suma ochranného príspevku vo výške 86,80 Eur (§ 11 ods. 2 zákona o pomoci v hmotnej núdzi), t.j. spolu v sume 171,70 Eur (str. 5 napadnutého rozhodnutia žalovaného). Z uvedeného je zrejmé, že posúdenie hmotnej núdze žalobcu od 01. 10. 2023 bolo vykonané v súlade s mimoriadnou valorizáciou súm pomoci v hmotnej núdzi zavedenou Zákonom č. 275/2023 Z. z. a v súlade s výškou súm pomoci v hmotnej núdzi stanovenou opatrením Ministerstva práce, sociálnych vecí a rodiny Slovenskej republiky o úprave súm pomoci v hmotnej núdzi s účinnosťou od 01. 10. 2023 (predpis č. 377/2023 Z. z.), a preto je žalobná námietka žalobcu, že napadnuté rozhodnutie žalovaného je vydané sčasti za mesiac október 2023 na základe neúčinného právneho predpisu nedôvodná.

78. Žalobca ďalej v podstatnom namietal nesprávne právne posúdenie, keďže podľa žalobcu preddavok na invalidný dôchodok nie je pre potreby zákona o pomoci v hmotnej núdzi započítateľných príjmom. Správny súd uvádza, že podľa § 4 ods. 1 zákona o pomoci v hmotnej núdzi (v znení účinnom do 31. 12. 2024) sa pri posudzovaní hmotnej núdze a poskytovaní pomoci v hmotnej núdzi na účely tohto zákona započítavajú príjmy členov domácnosti. Podľa § 4 ods. 3 písm. c) zákona o pomoci v hmotnej núdzi v znení účinnom do 31. 12. 2024 príjmom na účely cit. zák. nie je 25 % z invalidného dôchodku bez jeho zvýšenia na sumu minimálneho dôchodku. Podľa § 15 ods. 1 cit. zák. suma pomoci v hmotnej núdzi sa určí ako rozdiel medzi úhrnom súm uvedených v § 10 ods. 2, 3 a 6, § 11 ods. 2, § 12 ods. 2, § 13 ods. 2 a § 14 ods. 2 a úhrnom súm príjmu podľa § 4. Z obsahu administratívneho spisu správny súd zistil, že žalobca v žiadosti o pomoc v hmotnej núdzi zo dňa 20. 09. 2023 uviedol, že je poberateľom invalidného dôchodku, ktorý sa mu vypláca preddavkovo. Preskúmaním obsahu administratívneho spisu správny súd ďalej zistil, že jeho súčasťou je i oznámenie Sociálnej poisťovne, ústredie č. 841 223 7592 0 zo dňa 30. 08. 2023 adresované žalobcovi, z ktorého vyplýva, že žiadosť žalobcu o priznanie invalidného dôchodku nemôže Sociálna poisťovňa, ústredie predbežne vybaviť s konečnou platnosťou z dôvodu zisťovania rozhodujúcich údajov potrebných na určenie sumy invalidného dôchodku s tým, že je invalidný dôchodok bude žalobcovi od 30. 08. 2023 vyplácaný v súlade s § 116 ods. 5 zákona o sociálnom poistení preddavkovo v sume 220 Eur mesačne. Podľa § 116 ods. 5 zákona o sociálnom poistení v znení účinnom do 31. 08. 2023 platilo, že: „Ak sú splnené podmienky na vznik nároku na nemocenskú dávku, dôchodkovú dávku, úrazovú dávku a dávku v nezamestnanosti, dávky sa môžu vyplácať preddavkovo. Počas vyplácania dávky podľa prvej vety neplynie lehota podľa § 210 ods. 2.“ Sociálna poisťovňa pristupuje k preddavkovej výplате dávky (v danom prípade invalidného dôchodku) v

prípadoch, keď z predložených dokladov je síce zrejmé, že nárok na dávku vznikol, ale tieto doklady nie sú kompletne na určenie sumy dávky. Správny súd uvádza, že na skutočnosti, že invalidný dôchodok je príjmom v zmysle § 4 zákona o pomoci v hmotnej núdzi, ktorého výška po odpočítaní 25 % z neho [§ 4 ods. 3 písm. c) cit. zák.] sa započítava do príjmu na účely posudzovania hmotnej núdze nič nemení fakt, že v danom prípade, je žalobcovi invalidný dôchodok (nárok na ktorý žalobca získal po splnení zákonom o sociálnom poistení stanovených podmienok) v súlade s § 116 ods. 5 zákona o sociálnom poistení (v znení účinnom do 31. 08. 2023) vyplácaný preddavkovo, a preto orgány verejnej správy neboli oprávnené žalobcovi tento príjem nezapočítať tak, ako sa toho v správnej žalobe domáhal žalobca.

79. Žalobca tiež namietal, že suma preddavku na invalidný dôchodok (ktorá mu bola vyplatená v mesiaci september 2023) je za obdobie august, september a október 2023, a preto tento príjem žalobcu mal byť alikvótno prepočítaný na mesiac september 2023. Príjem je rozhodujúcou skutočnosťou, ktorá má vplyv na výšku pomoci v hmotnej núdzi, keďže suma pomoci sa podľa § 15 ods. 1 zákona o pomoci v hmotnej núdzi určuje ako rozdiel medzi úhrnom súm dávky a príspevkov podľa cit. zák. a úhrnom súm príjmov. Správny súd uvádza, že podľa § 7 ods. 5 zákona o pomoci v hmotnej núdzi (v znení účinnom do 31. 12. 2024) „sa príjem posudzuje v kalendárnom mesiaci, v ktorom sa podala žiadosť o pomoc v hmotnej núdzi, a priebežne počas celého obdobia trvania nároku na pomoc v hmotnej núdzi a jej poskytovania.“ Žalobca si uplatnil nárok na pomoc v hmotnej núdzi v zmysle zákona o pomoci v hmotnej núdzi žiadosťou doručenou orgánu verejnej správy prvého stupňa dňa 20. 09. 2023, t.j. v mesiaci september 2023.

80. Súčasťou administratívneho spisu je čestné vyhlásenie žalobcu zo dňa 20. 09. 2023, v ktorom žalobca prehlásil, že za mesiac september (r. 2023 – pozn. správneho súdu) mal príjem ako preddavok na invalidný dôchodok v sume 249,32 Eur. Nebolo preto podľa správneho súdu sporné, že žalobcovi bola i s poukazom na Oznámenie Sociálnej poisťovne ústredie č. 841 223 7592 0 zo dňa 08. 09. 2023 o výplate v hotovosti, v mesiaci september 2023 (t.j. v mesiaci, kedy žalobca podal úradu žiadosť o pomoc v hmotnej núdzi), reálne vyplatená poštovým poukazom suma 249,33 Eur za obdobie od 30. 08. 2023 do 03. 10. 2023. Správny súd rovnako z obsahu administratívneho spisu zistil, že úrad sa žiadosťou o súčinnosť a spoluprácu č. ZA3/PKNM/SOC/2024/86038, č.z. 2024/61510 zo dňa 22. 02. 2024 obrátil na Sociálnu poisťovňu, pobočka Čadca s tým, aby bolo úradu oznámené, kedy bol žalobcovi prvýkrát reálne vyplatený invalidný dôchodok a súčasne, aby bolo úradu predložené potvrdenie o výplate invalidného dôchodku žalobcovi v jednotlivých mesiacoch od 01. 09. 2023. Súčasťou administratívneho spisu je Potvrdenie Sociálnej poisťovne, pobočka Čadca o výplate dôchodkových dávok žalobcovi v období od 01. 01. 2023 do 31. 12. 2023 nasledovne: 10/2023 v sume 220 Eur, 11/2023 v sume 220 Eur, 12/2023 v sume 220 Eur (č.z. 2024/84431). Súčasne sa v predmetnom Potvrdení o výplate dôchodkových dávok uvádza v časti „Poznámky“, že v uvedenom období bol žalobcovi poukázaný doplatok na dôchodku za obdobie od 30. 08. 2023 do 03. 10. 2023 v sume 249,33 Eur, 13. dôchodok (november 2023) v sume 300 Eur a 13. dôchodok (december 2023) v sume 300,- Eur.

81. Správny súd uvádza, že príjem je rozhodujúcou skutočnosťou, ktorá má vplyv na výšku pomoci v hmotnej núdzi, keďže suma pomoci sa podľa § 15 ods. 1 zákona o pomoci v hmotnej núdzi určuje ako rozdiel medzi úhrnom súm dávky a príspevkov podľa cit. zák. a úhrnom súm príjmov. Reálny príjem žalobcu v podobe preddavkovo vyplateného invalidného dôchodku v mesiaci september 2023 bol vo výške 249,33 Eur, a preto správny súd mal za preukázané, že započítateľný príjem žalobcu predstavoval invalidný dôchodok (vyplatený preddavkovo) v sume 249,33 Eur znížený o 25 % v zmysle § 4 ods. 3 písm. c) zákona o pomoci v hmotnej núdzi, čo predstavovalo sumu 186,99 Eur mesačne. Keďže dávka v hmotnej núdzi priznaná žalobcovi bola 149,70 Eur mesačne [suma dávky v hmotnej núdzi vo výške 74 Eur - § 10 ods. 2 písm. a) zákona o pomoci v hmotnej núdzi a suma ochranného príspevku vo výške 75,70 Eur - § 11 ods. 2 cit. zákona pred mimoriadnou valorizáciou súm pomoci v hmotnej núdzi účinnou od 01. 10. 2023) úhrn jeho započítateľných príjmov ju prevyšoval o 37,29 Eur mesačne, a preto žalobcovi nevznikol za mesiac september 2023 nárok na pomoc v hmotnej núdzi.

82. K námietke žalobcu, že jeho príjem mal byť alikvótno na mesiac september 2023 prepočítaný, správny súd uvádza, že pre prípad, že by v mesiaci september 2023 (od 01. 09. 2023 do 30. 09. 2023 = 30 dní) žalobca dosiahol pri alikvótnom prepočítaní príjem (249,33 Eur / 35 dní za obdobie od 30. 08. 2023 do 03. 10. 2023 = 7, 12 Eur / deň) v sume 213,71 Eur (30 dní x 7,12 Eur) tento by po znížení o 25 % v zmysle § 4 ods. 3 písm. c) zákona o pomoci v hmotnej núdzi predstavoval sumu 160,28 Eur. Keďže dávka v hmotnej núdzi priznaná žalobcovi bola v mesiaci september 2023 v sume 149,70 Eur mesačne

úhrn jeho započítateľných príjmov by ju stále prevyšoval o 10,58 Eur mesačne, a preto by žalobcovi ani pri „aliquótnom prepočítaní“ nevznikol za mesiac september 2023 nárok na pomoc v hmotnej núdzi.

83. Žalobca tiež namietal i úhrn súm dávok pomoci v hmotnej núdzi, ktorý je podľa žalobcu v sume 353,70 Eur. Žalobca namietal, že spĺňa zákonné podmienky na dávku v hmotnej núdzi v sume 84,90 Eur, na ochranný príspevok v sume 86,80 Eur, aktivačný príspevok v sume 86,80 Eur, ako i na príspevok na bývanie v sume 95,20 Eur. Správny súd predmetnú žalobnú námietku vyhodnotil ako nedôvodnú.

84. Podľa § 9 ods. 3 zákona o pomoci v hmotnej núdzi je pomoc v hmotnej núdzi a) dávka v hmotnej núdzi, b) ochranný príspevok, c) aktivačný príspevok, d) príspevok na nezaopatrené dieťa, e) príspevok na bývanie. Správny súd konštatuje, že v konaní nebolo medzi účastníkmi sporné, že v rámci úhrnu súm pomoci v hmotnej núdzi orgány verejnej správy posudzovali dávku v hmotnej núdzi (§ 9 ods. 3 písm. a) cit. zák.) a ochranný príspevok (§ 9 ods. 3 písm. b) cit. zák.). Žalobca sa domáhal i priznania aktivačného príspevku, ako i príspevku na bývanie, pričom správny súd vyhodnotil i žalobnú námietku nesprávneho určenia úhrnu súm dávok pomoci v hmotnej núdzi za nedôvodnú.

85. Správny súd poukazuje na to, že žalovaný v odôvodnení napadnutého rozhodnutia poukázal na znenie ust. § 12 ods. 4 písm. b) zákona o pomoci v hmotnej núdzi, v zmysle ktorého „aktivačný príspevok nepatrí členovi domácnosti, ktorý spĺňa podmienky nároku na ochranný príspevok podľa § 11 ods. 2 cit. zák.“ s tým, že s poukazom na citovanie znenie ust. § 12 ods. 4 písm. b) zákona o pomoci v hmotnej núdzi nie je možné žalobcovi aktivačný príspevok do úhrnu súm nárokov započítať, a preto žalobnú námietku spočívajúcu v tvrdení, že žalobca spĺňa zákonné podmienky pre priznanie aktivačného príspevku možno považovať len za vyjadrenie všeobecného nesúhlasu žalobcu s hodnotením veci orgánmi verejnej správy, ktoré za daných okolností (splnenie podmienok nároku na ochranný príspevok) správne došli s poukazom na § 12 ods. 4 písm. b) zákona o pomoci v hmotnej núdzi k záveru, že nie sú splnené podmienky na aktivačný príspevok.

86. Žalovaný sa v odôvodnení napadnutého rozhodnutia vysporiadal i s tým, prečo žalobcovi nemožno priznať nárok na príspevok na bývanie, keďže tento nespĺňa zákonné podmienky na jeho priznanie v zmysle § 14 ods. 3 písm. a) a b) cit. zák. Podľa § 14 ods. 3 písm. a) a b) zákona o pomoci v hmotnej núdzi „príspevok na bývanie patrí, ak niektorý člen domácnosti je a) vlastníkom alebo spoluvlastníkom bytu, vlastníkom alebo spoluvlastníkom rodinného domu, ktorý domácnosť užíva na bývanie, b) nájomcom bytu, 42a) nájomcom rodinného domu 42a) alebo nájomcom obytnej miestnosti v zariadení určenom na trvalé bývanie, 43) ktoré domácnosť užíva na bývanie.“ Žalovaný skonštatoval, že žalobca ako účastník konania nie je žiadnou z osôb v zmysle § 14 ods. 3 písm. a) a b) zákona o pomoci v hmotnej núdzi, pretože do žiadosti o pomoc v hmotnej núdzi uviedol, že býva s rodičmi v ich byte.

87. Správny súd uvádza, že z obsahu žiadosti o pomoc v hmotnej núdzi zo dňa 20. 09. 2023, ktorá je súčasťou administratívneho spisu, zistil, že žalobca v časti „Bytové pomery žiadateľa a ostatných členov domácnosti“ uviedol, že nie je nájomcom bytu/rodinného domu a ani vlastníkom, či spoluvlastníkom bytu/rodinného domu. súčasne uviedol, že nemá právo doživotného užívania bytu alebo rodinného domu a nie je ani nájomcom obytnej miestnosti v zariadení určenom na trvalé bývanie pričom v rámci kolónky „Iné (uviesť, kde býva)“ uviedol: „bývanie s rodičmi v ich byte“. Súčasne ako žiadateľ o pomoc v hmotnej núdzi vyhlásil, že všetky údaje uvedené v žiadosti sú pravdivé a že si je vedomý právnych následkov v prípade uvedenia nepravdivých údajov s tým, že predmetné vyhlásenie potvrdil svojím podpisom, a preto nemožno prisvedčiť ani dôvodnosti žalobnej námietky žalobcu, že nárok žalobcu na príspevok na bývanie nebol dôsledne skúmaný, keďže sám žalobca uviedol v žiadosti, že býva s rodičmi v ich byte a súčasne vyhlásil, že tieto údaje sú pravdivé. Žalovaný sa v odôvodnení napadnutého rozhodnutia vysporiadal i s tým, prečo žalobcovi nepatrí nárok na jednorazovú pomoc v hmotnej núdzi, keďže nie je v kompetencii úradu skúmať, či fyzická osoba v hmotnej núdzi spĺňa podmienky nároku na jednorazovú dávku, keďže o jednorazovej dávke rozhoduje obec.

88. Žalobca ďalej namietal i nepreskúmateľnosť napadnutého rozhodnutia žalovaného, keďže odvolacie námietky vo vzťahu k výške dávky v hmotnej núdzi mali byť žalovaným odignorované. Podľa žalobcu sa má posudzovať hmotná núdza osoby ako rozdiel medzi zásluhami a príjmom občana vo vzťahu k životnému minimu a nie k hornej hranici výšky hmotnej núdze. Správny súd uvádza, že k dôvodnosti žalobných námietok nepostačuje, ak žalobca s hodnotením veci žalovaným nesúhlasil. Žalobca síce predostrel vlastný názor na posudzovanie hmotnej núdze, avšak správny súd v tomto smere uvádza, že

už samotný Najvyšší súd Slovenskej republiky v Rozsudku sp. zn. 9 Sžso 88/2014 vyslovil, že solidaritu štátu vo forme dávky v hmotnej núdzi je potrebné vnímať až ako poslednú možnosť po vyčerpaní ostatných prostriedkov zabezpečenia základných životných podmienok. V tomto smere samotný zákon o pomoci v hmotnej núdzi predpokladá, že občan na zabezpečenie svojich základných životných podmienok v prvom rade využije svoj vlastný príjem. Ak jeho príjem nedosahuje sumu životného minima, musí si zabezpečiť základné životné podmienky predovšetkým užívaním vlastného majetku, správou vlastného majetku, predajom vlastného majetku alebo prenájmom vlastného majetku, ak takýto majetok vlastní. Až v prípade, že občan nielenže nedosahuje príjem v sume životného minima, ale ani nevlastní majetok, z ktorého by bolo možné zabezpečiť jeho základné životné podmienky, je daný nárok na priznanie dávok v hmotnej núdzi. Správny súd opakovane zdôrazňuje, že dávka v hmotnej núdzi je určená na zabezpečenie základných životných podmienok (§ 10 ods. 1 zákona o pomoci v hmotnej núdzi) s tým, že základnými životnými podmienkami sú jedno teplé jedlo denne, nevyhnutné ošatenie a prístrešie (§ 2 ods. 2 cit. zákona). Tomu potom zodpovedá aj výška dávky. Zo zákona o pomoci v hmotnej núdzi nevyplýva, že by osoba, ktorá nedosahuje životné minimum, mala automaticky nárok na dávku, alebo aby jej bola vyplácaná dávka vo výške životného minima. Naopak, zákon uvádza konkrétny výpočet dávky v hmotnej núdzi v prípade, ak žiadateľ dosahuje určité príjmy, v čom sa prejavuje princíp solidarity a požiadavka vlastného pričinenia žiadateľa o zabezpečenie základných životných podmienok.

89. Rovnako správny súd nezistil, že by preskúmané rozhodnutie žalovaného trpelo vadou nepreskúmateľnosti z dôvodu nedostatku dôvodov vo vzťahu k výške úhrnu súm nárokov ustanovených zákonom o pomoci v hmotnej núdzi v sume 149,70 Eur v mesiaci september 2023. Žalovaný v odôvodnení napadnutého rozhodnutia poukázal na to, že úhrn súm nárokov v zmysle § 15 ods. 1 zákona o pomoci v hmotnej núdzi je pre žalobcu ako účastníka konania v septembri 2023 vo výške 149,70 Eur mesačne, pritom ozrejmil, že túto sumu tvorí dávka v hmotnej núdzi pre jednotlivca podľa § 10 ods. 2 písm. a) zákona o pomoci v hmotnej núdzi v sume 74 Eur a tiež ochranný príspevok podľa § 11 ods. 2 zákona o pomoci v hmotnej núdzi v sume 75,70 Eur. Námietka žalobcu, že v odôvodnení napadnutého rozhodnutia žalovaného sa neuvádza, čo tvorí sumu 149,70 Eur a akým spôsobom sa úrad k tejto sume dopracoval je potom nedôvodná.

90. Žalobca v správnej žalobe len všeobecne a nekonkrétne namietal, že jeho žiadosť o pomoc v hmotnej núdzi nebola dostatočne preskúmaná a že sa žalovaný nevysporiadal s dôvodmi odvolania žalobcu. Uvedené všeobecne formulované a nekonkrétne žalobné námietky, ktoré z tohto dôvodu možno považovať len za vyjadrenie všeobecného nesúhlasu žalobcu s hodnotením veci orgánmi verejnej správy, neumožňujú správne súdu, aby na ich základe mohol dospieť k záveru o nezákonnosti napadnutého rozhodnutia. Pokiaľ žalobca následne uviedol, že hoci namietal v odvolaní výšku dávok, pričom jeho námietky mali byť žalovaným ignorované, správny súd uvádza, že nezistil, že by preskúmané rozhodnutie žalovaného trpelo vadou nepreskúmateľnosti z dôvodu nevysporiadania sa s odvolacou námietkou žalobcu vo vzťahu k výške dávky v hmotnej núdzi. Žalovaný uviedol na str. 5 napadnutého rozhodnutia jednotlivito tak za mesiac september 2023, ako i za mesiac október 2023, výpočet úhrnu súm nárokov v zmysle § 15 ods. 1 zákona o pomoci v hmotnej núdzi a tiež i výpočet príjmu domácnosti žalobcu ako účastníka konania za mesiac september 2023 a mesiac október 2023.

91. Správny súd napokon uvádza, že jeho úlohou pri preskúmaní zákonnosti rozhodnutia a postupu orgánu verejnej správy podľa tretej hlavy tretej časti Správneho súdneho poriadku (§ 199 a nasl. SSP) je posudzovať, či orgán verejnej správy príslušný na konanie si zadovážil dostatok skutkových podkladov pre vydanie rozhodnutia, či zistil vo veci skutočný stav, či konal v súčinnosti s účastníkom konania, či rozhodnutie bolo vydané v súlade so zákonmi a inými právnymi predpismi a či obsahovalo zákonom predpísané náležitosti, teda či rozhodnutie orgánu verejnej správy bolo vydané v súlade s hmotnoprávnymi, ako aj s procesnoprávnymi predpismi. V súdnom prieskume zákonnosti rozhodnutia žalovaného orgánu verejnej správy v sociálnych veciach správny súd nie je viazaný rozsahom dôvodov uvedených v žalobe, ak žalobca je fyzickou osobou, ktorou namieta nezákonnosť rozhodnutia orgánu verejnej správy, tvrdiac, že nezákonným rozhodnutím orgánu verejnej správy a postupom mu predchádzajúcim bol ukrátený na svojich hmotnoprávných alebo procesnoprávných právach. Zákonnosť rozhodnutia orgánu verejnej správy je podmienená zákonnosťou postupu orgánu verejnej správy predchádzajúceho vydaniu napadnutého rozhodnutia. Správny súd v konaní súdneho prieskumu zákonnosti rozhodnutia orgánu verejnej správy teda preskúmava, či orgán verejnej správy konal a rozhodol v súlade so zákonom, či v správnom konaní postupoval v súčinnosti s účastníkom konania, či

sa vysporiadal s jeho námietkami a či na základe skutkových zistení a na základe logického a rozumného uváženia ustálil správne svoj právny záver.

92. Správny súd mal z obsahu administratívneho spisu preukázané, že žalovaný prvotným rozhodnutím č. j. UPS/US1/OPHNNVD/SOC/2024/1239-0007 Km zo dňa 04. 01. 2024 vyhovel odvolaniu žalobcu zo dňa 07. 10. 2023 a Rozhodnutie úradu č. ZA3/PKNM/SOC/2023/103327-3 zo dňa 05. 10. 2023, ktorým žalobcovi nepriznal nárok na pomoc v hmotnej núdzi zrušil a vec vrátil na nové prejednanie a rozhodnutie s tým, aby orgán verejnej správy prvého stupňa v novom konaní opätovne posúdil hmotnú núdzu žalobcu a rozhodol o jeho nároku na pomoc v hmotnej núdzi od 01. 10. 2023, pričom do odôvodnenia rozhodnutia uvedie dôvod nepriznania pomoci v hmotnej núdzi za mesiac september 2023. Preštudovaním obsahu administratívneho spisu správny súd zistil, že jeho súčasťou je výpočtový list pomoci v hmotnej núdzi za obdobie september 2023 s tým, že v mesiaci september 2023 nie je u žalobcu nárok na dávku v hmotnej núdzi z dôvodu vyššieho príjmu (186,99 Eur) ako suma nárokov (149,70 Eur). Súčasťou administratívneho spisu je tiež výpočtový list pomoci v hmotnej núdzi za obdobie október 2023 s dátumom výpočtu dňa 13. 03. 2024, z ktorého vyplýva, že príjem žalobcu je vo výške 165 eur (75% z 220 Eur) dávka je v sume 84,90 Eur a ochranný príspevok v sume 86,80 eur, t.j. dávka + príspevky sú spolu v sume 171,70 Eur, a teda vypočítaná suma dávky pomoci v hmotnej núdzi zaokrúhlená na celé euro za mesiac október 2023 je vo výške 7 Eur. Z obsahu administratívneho spisu ďalej správny súd zistil, že za mesiac október 2023 bola žalobcovi ako príjemcovi na jeho účet vyplatená dňa 25. 03. 2024 suma 7 Eur, typ dávky: dávka v hmotnej núdzi preddavková. V odôvodnení napadnutého rozhodnutia žalovaného sa uvádza, že úrad v súlade s § 47 ods. 7 Správneho poriadku vyznačil v spisovej dokumentácii nárok žalobcu ako účastníka konania na pomoc v hmotnej núdzi (výpočtový list č. ZA3/PKNM(SOC/2024/86038 – 18, č.z. 2024/85942 zo dňa 13. 03. 2024), nakoľko sa žalobcovi ako účastníkovi konania v konaní vyhovel a podľa § 20 a ods. 4 písm. a) zákona o pomoci v hmotnej núdzi sa písomné rozhodnutie o priznaní pomoci v hmotnej núdzi (vyplatené dňa 25. 03. 2024) nevyhotovuje.

93. Podľa § 22 ods. 1 a 4 zákona o pomoci v hmotnej núdzi (v znení účinnom do 31. 12. 2024) (1) Na konanie podľa tohto zákona sa vzťahuje všeobecný predpis o správnom konaní okrem § 18 ods. 3, § 33 ods. 2, § 60, § 62 až 68 všeobecného predpisu o správnom konaní, ak v odseku 3, § 19 ods. 1 a v § 28 ods. 2 písm. a) nie je ustanovené inak. (4) Úrad nevyhotovuje písomné rozhodnutie o a) priznaní a o zvýšení pomoci v hmotnej núdzi, b) ustanovení osobitného príjemcu podľa § 23 ods. 1 písm. c).

94. Podľa § 47 ods. 7 Správneho poriadku osobitné zákony ustanovujú, v ktorých prípadoch sa rozhodnutie, ktorým sa účastníkovi konania v plnom rozsahu vyhovuje, len vyznačí v spise a účastníkovi konania sa namiesto písomného vyhotovenia rozhodnutia vydá osobitný doklad alebo poskytne plnenie.

95. Správny súd uvádza, že vydanie dokladu alebo poskytnutie plnenia bez vydania písomného vyhotovenia rozhodnutia a jeho oznámenia účastníkom konania musí vyslovene ustanoviť osobitný zákon. Ak osobitný zákon túto možnosť explicitne neuvádza je potrebné vydať a doručiť aj písomné vyhotovenie rozhodnutia. V prejednávanom prípade osobitný zákon, a to zákon o pomoci v hmotnej núdzi v ust. § 22 ods. 4 možnosť poskytnutia plnenia (v danom prípade dávky v hmotnej núdzi) bez vyhotovenia písomného rozhodnutia o priznaní pomoci v hmotnej núdzi explicitne uvádza. Písomné vyhotovenie rozhodnutia je však rovnako potrebné vydať vtedy, ak sa účastníkovi konania vyhovie len čiastočne alebo sa mu nevyhovie vôbec. Nárok na pomoc v hmotnej núdzi podľa § 9 ods. 1 posledná veta zákona o pomoci v hmotnej núdzi vzniká najskôr v kalendárnom mesiaci, v ktorom sa tento nárok uplatnil, t.j. v danom prípade v mesiaci september (žiadosť o pomoc v hmotnej núdzi bola žalobcom doručená úradu dňa 20. 09. 2023). Za mesiac september 2023 sa žalobcovi pomoc v hmotnej núdzi nepriznáva, keďže príjem žalobcu bol vyšší ako suma nárokov na pomoc v hmotnej núdzi. Pomoc v hmotnej núdzi bola úradom priznaná až od 01. 10. 2023 na základe opätovného posúdenia hmotnej núdze žalobcu v zmysle záverov Rozhodnutia č. j. UPS/US1/OPHNNVD/SOC/2024/1239-0007 Km zo dňa 04. 01. 2024. Úrad napriek skutočnosti, že žalobcovi vyhovel len čiastočne (priznanie pomoci v hmotnej núdzi od 01. 10. 2023, hoci žalobca nárok uplatnil už v kalendárnom mesiaci september 2023, a to dňa 20. 09. 2023) písomné vyhotovenie rozhodnutia nevyhotovil, čím nepostupoval v súlade s § 47 ods. 7 Správneho poriadku, ktorý sa s poukazom na § 22 ods. 1 zákona o pomoci v hmotnej núdzi vzťahuje i na administratívne konanie v zmysle cit. zák.

96. Otázkou, na ktorú musel správny súd odpovedať v danej veci vzhľadom na to, že v súdnom prieskume zákonnosti rozhodnutia žalovaného orgánu verejnej správy v sociálnych veciach správny súd nie je viazaný rozsahom dôvodov uvedených v žalobe, ak žalobca je fyzickou osobou, ktorou namieta nezákonnosť rozhodnutia orgánu verejnej správy je, či uvedeným postupom úradu došlo k podstatnému porušeniu ustanovení o konaní pred orgánom verejnej správy, ktoré mohlo mať za následok vydanie nezákonného rozhodnutia vo veci samej (§ 191 ods. 1 písm. g) SSP).

97. Správny súd v tomto smere poukazuje na Uznesenie Ústavného súdu Slovenskej republiky sp. zn. III. ÚS 408/2023 zo dňa 18. 08. 2023, bod 13., podľa ktorého: „(...) ak ide o chyby rozhodnutia odstrániteľné výkladom, napr. s prihliadnutím na celkový obsah rozhodnutia, obsah spisu alebo na úkony správnych orgánov a účastníkov, v dôsledku čoho nebudú ďalej existovať pochybnosti o význame rozhodnutia, nie je dôvod na jeho zrušenie, ktoré by neúčelne predlžovalo konanie a odďaľovalo nastolenie právnej istoty (I. ÚS 71/2022, rozsudky Najvyššieho správneho súdu Českej republiky č. k. 1AFs/38/2006 a 6Ads/17/2013). V správnom súdnictve platí, že rozhodnutie sa nezrušuje len pre zopakovanie procesu a odstránenie formálnych väd, ktoré nemôžu privodiť vecne iné či pre účastníka výhodnejšie rozhodnutie (R 122/2003, I. ÚS 71/2022).“

98. Správny súd uvádza, že nie každé porušenie procesného predpisu má za následok aj porušenie práv účastníka konania. Posúdenie správneho súdu v prieskumnom konaní, či takéto procesné pochybenie orgánu verejnej správy je takou vadou, ktorá spôsobuje nezákonnosť napadnutého rozhodnutia, je individuálne a podmienené konkrétnymi okolnosťami prípadu. Správny súd zdôrazňuje, že nemožno prehliadnuť aj okolnosti a špecifiká prejednávanej veci, keď Rozhodnutím žalovaného č. j. UPS/US1/OPHNNVD/SOC/2024/1239-0007 Km zo dňa 04. 01. 2024 žalovaný postupoval podľa § 59 ods. 3 Správneho poriadku a rozhodnutie úradu č. ZA3/PKNM/SOC/2023/103327-3 zo dňa 05. 10. 2023 o nepriznaní pomoci v hmotnej núdzi zrušil a vec vrátil úradu na nové prejednanie a rozhodnutie, pričom v odôvodnení rozhodnutia uviedol právny názor, akoby mal úrad po opätovnom posúdení hmotnej núdže žalobcu rozhodnúť, keďže od 01. 10. 2023 sa upravili sumy dávky v hmotnej núdzi a príspevkov a žalobca je od mesiaca október 2023 s príjmom v sume 165 Eur v hmotnej núdzi, čím došlo k zmene skutkového stavu pre vznik nároku žalobcu na pomoc v hmotnej núdzi v porovnaní s časom podania žiadosti, a preto mal úrad rozhodnúť o nároku žalobcu na pomoc v hmotnej núdzi od 01. 10. 2023 s tým, že do odôvodnenia rozhodnutia mal uviesť dôvod nepriznania pomoci v hmotnej núdzi za mesiac september 2023. Úrad bol s poukazom na § 59 ods. 3 Správneho poriadku právnym názorom žalovaného viazaný.

99. Žalobcovi bolo zrejmé už z rozhodnutia žalovaného č. j. UPS/US1/OPHNNVD/SOC/2024/1239-0007 Km zo dňa 04. 01. 2024, ktorým bol žalobca uspokojený, v dôsledku čoho došlo Uznesením správneho súdu č.k. 26Sas/1/2023-37 zo dňa 25. 01. 2024 k zastaveniu správneho súdneho konania vedeného o preskúmanie zákonnosti rozhodnutia žalovaného č. UPS/US1/OPHNNVD/SOC/2023/14067-002 Km zo dňa 30. 10. 2023 proti žalovanému pod sp. zn. 26Sas/1/2023, že úhrn súm príjmu žalobcu v mesiaci september 2023 v sume 186,99 Eur (preddavok invalidného dôchodku v sume 249,33 Eur zníženého o 25 % v súlade s § 4 ods. 3 písm. c) zákona o pomoci v hmotnej núdzi) bol vyšší ako úhrn súm nárokov v zmysle zákona o pomoci v hmotnej núdzi v sume 149,70 Eur mesačne (74 Eur dávka v hmotnej núdzi pre jednotlivca + 75,70 Eur ochranný príspevok), a že záver úradu pri posúdení nároku na pomoc v hmotnej núdzi za mesiac september 2023 spočívajúci v nepriznaní pomoci v hmotnej núdzi bol správny. Žalobcovi bolo súčasne z citovaného rozhodnutia žalovaného zrejmé, že vzhľadom na zmenu skutkového stavu v dôsledku úpravy súm dávok v hmotnej núdzi a príspevkov od 01. 10. 2023 bude opätovne posúdená hmotná núdza žalobcu až od 01. 10. 2023.

100. Súčasne v tejto spojitosti správny súd poukazuje na to, že preskúmaním obsahu administratívneho spisu zistil, že úrad na žiadosť žalovaného o poskytnutie informácií ohľadom ďalšieho postupu úradu po zrušení Rozhodnutia úradu č. ZA3/PKNM/SOC/2023/103327-3 zo dňa 05. 10. 2023 Rozhodnutím žalovaného č. j. UPS/US1/OPHNNVD/SOC/2024/1239-0007 Km zo dňa 04. 01. 2024 reagoval listom č. ZA3/PKNM/SOC/2024/86038, 2024/104784 zo dňa 28. 03. 2024, ktorým žalobcovi oznámil, že žiadosť žalobcu o pomoc v hmotnej núdzi zo dňa 20. 09. 2023 bola prehodnotená a od októbra 2023 má žalobca na základe predložených dokladov nárok na pomoc v hmotnej núdzi vo výške 7 Eur s tým, že pomoc v hmotnej núdzi bola žalobcovi dňa 25. 03. 2024 spätne vyplatená. Súčasťou administratívneho spisu je tak výpočtový list o pomoci v hmotnej núdzi týkajúci sa nároku žalobcu na pomoc v hmotnej núdzi v mesiaci september 2023, ako i výpočtový list o pomoci v hmotnej núdzi týkajúci sa nároku žalobcu

na pomoc v hmotnej núdzi v mesiaci október 2023 zo dňa 13. 03. 2024, na ktorý poukazoval žalovaný. Súčasťou administratívneho spisu je aj doklad o výplate pomoci v hmotnej núdzi za mesiac október 2023 v prospech účtu žalobcu v sume 7 Eur dňa 25. 03. 2024. Žalobca mal s poukazom na vyššie uvedené skutočnosti možnosť konfrontovať záver úradu o nepriznaní pomoci v hmotnej núdzi za mesiac september 2023 a priznanie nároku na pomoc v hmotnej núdzi po opätovnom posúdení nároku žalobcu na pomoc v hmotnej núdzi výlučne od 01. 10. 2023 (v súvislosti s úpravou súm dávok v hmotnej núdzi a príspevkov od 01. 10. 2023), a teda žalobca mohol účinne brojiť proti týmto záverom úradu, čo v konečnom dôsledku aj využil a svoje práva a záujmy účinne obhajoval, keďže podal dňa 04. 04. 2024 opravný prostriedok (odvolanie v znení neskorších doplnení) a v rámci neho realizovať svoje procesné práva.

101. Správny súd tiež v tejto spojitosti poukazuje i na to, že administratívne konanie je ovládané princípom jednoty prvostupňového a odvolacieho konania, ktoré sa posudzujú ako jeden celok. Žalovaný do obsahu odôvodnenia napadnutého rozhodnutia okrem popisu výpočtu pomoci v hmotnej núdzi pre žalobcu v sume 7 Eur v mesiaci október 2023 zopakoval dôvody nepriznania pomoci v hmotnej núdzi žalobcovi za mesiac september 2023, ktoré sú totožné, ako tie, ktoré žalovaný uvádzal už vo svojom Rozhodnutí č. j. UPS/US1/OPHNNVD/SOC/2024/1239-0007 Km zo dňa 04. 01. 2024 a ktoré boli žalobcovi už známe.

102. Správny súd preto nevidel dôvod na zrušenie napadnutého rozhodnutia podľa § 191 ods. 1 písm. g) SSP, keďže aj z Rozsudku Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp. zn. 10Sžso/81/2016 zo dňa 23. 08. 2017 vyplýva, že: „rozhodnutie sa nezrušuje preto, aby sa zopakoval proces a odstránili formálne vady, ktoré nemôžu privodiť vecne iné, či výhodnejšie rozhodnutie pre účastníka“. Obdobný názor vyslovil Najvyšší súd Slovenskej republiky v Uznesení sp. zn. 8Sžh/1/2010 zo dňa 10. 05. 2010, podľa ktorého: „je neúčelné a nevhodné formálne zopakovanie administratívneho konania, ak pre účastníka vo vzťahu k skutkovej stránke veci nepredstavuje reálnu možnosť dosiahnuť rozhodnutie v jeho prospech“.

103. Správny súd vzhľadom na všetky vyššie uvedené skutočnosti dospel k záveru, že rozhodnutie žalovaného, ako aj úradu, ktorým bola žalobcovi priznaná pomoc v hmotnej núdzi v sume 7 Eur mesačne od 01. 10. 2023 sú vecne správne a zákonné. S ohľadom na vyššie uvedené závery správneho súdu a pre nemožnosť posúdiť námietky žalobcu za dôvodné, správny súd dospel k záveru, že správnu žalobu je potrebné postupom podľa § 190 SSP v spojení s § 199 ods. 3 SSP ako nedôvodnú zamietnuť.

104. O trovách konania správny súd rozhodol postupom podľa § 175 ods. 1 SSP tak, že žalobcovi podľa § 167 ods. 1 SSP (a contrario) ich náhradu nepriznal z dôvodu neúspechu v konaní a žalovanému podľa § 168 SSP nárok na náhradu trov konania zo zákona nevyplýva.

Poučenie:

P o u č e n i e: Doručený rozsudok je právoplatný (§ 145 ods. 1 SSP).

Proti tomuto rozsudku je prípustná kasačná sťažnosť, ktorú môže podať účastník konania, ak bolo rozhodnuté v jeho neprospech (§ 442 ods. 1 SSP).

Kasačná sťažnosť musí byť podaná v lehote jedného mesiaca od doručenia rozhodnutia Správneho súdu v Banskej Bystrici oprávnenému subjektu (§ 443 ods. 1 SSP).

Kasačná sťažnosť sa podáva na správnom súde, ktorý napadnuté rozhodnutie vydal (§ 444 ods. 1 SSP).

Kasačnú sťažnosť možno odôvodniť len tým, že správny súd v konaní alebo pri rozhodovaní porušil zákon tým, že

- a) na rozhodnutie vo veci nebola daná právomoc súdu v správnom súdnictve,
- b) ten, kto v konaní vystupoval ako účastník konania, nemal procesnú subjektivitu,
- c) účastník konania nemal spôsobilosť samostatne konať pred správnym súdom v plnom rozsahu a nekonal za neho zákonný zástupca alebo procesný opatrovník,
- d) v tej istej veci sa už skôr právoplatne rozhodlo alebo v tej istej veci sa už skôr začalo konanie,
- e) vo veci rozhodol vylúčený sudca alebo nesprávne obsadený správny súd,
- f) nesprávnym procesným postupom znemožnil účastníkovi konania, aby uskutočnil jemu patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces,
- g) rozhodol na základe nesprávneho právneho posúdenia veci,
- h) sa odklonil od ustálenej rozhodovacej praxe kasačného súdu,

i) nerešpektoval záväzný právny názor, vyslovený v zrušujúcom rozhodnutí o kasačnej sťažnosti alebo
j) podanie bolo nezákonne odmietnuté.

Dôvod kasačnej sťažnosti uvedený vyššie pod písm. g) až i) sa vymedzí tak, že sťažovateľ uvedie právne posúdenie veci, ktoré pokladá za nesprávne, a uvedie, v čom spočíva nesprávnosť tohto právneho posúdenia. Dôvod kasačnej sťažnosti nemožno vymedziť tak, že sťažovateľ poukáže na svoje podania pred správnym z súdom.

V kasačnej sťažnosti sa musí okrem všeobecných náležitostí podania podľa § 57 SSP uviesť: a) označenie napadnutého rozhodnutia, b) údaj, kedy napadnuté rozhodnutie bolo sťažovateľovi doručené, c) opísanie rozhodujúcich skutočností, aby bolo zrejmé, v akom rozsahu a z akých dôvodov podľa § 440 sa podáva (ďalej len "sťažnostné body"), d) návrh výroku rozhodnutia (sťažnostný návrh).

Sťažnostné body možno meniť len do uplynutia lehoty na podanie kasačnej sťažnosti.

Sťažovateľ alebo opomenutý sťažovateľ musí byť v konaní o kasačnej sťažnosti zastúpený advokátom. Kasačná sťažnosť a iné podania sťažovateľa alebo opomenutého sťažovateľa musia byť spísané advokátom (§ 449 ods. 1 SSP). Podľa § 449 ods. 2 SSP povinnosti podľa § 449 ods. 1 SSP neplatia, ak

a) má sťažovateľ alebo opomenutý sťažovateľ, jeho zamestnanec alebo člen, ktorý za neho na kasačnom súde koná alebo ho zastupuje, vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa,

b) ide o konania o správnej žalobe podľa § 6 ods. 2 písm. c) (správna žaloba v sociálnych veciach) a d) SSP (správna žaloba vo veciach azylu, zaistenia a administratívneho vyhostenia),

c) je žalovaným Centrum právnej pomoci.

Kasačnú sťažnosť je potrebné predložiť v potrebnom počte rovnopisov s prílohami tak, aby sa jeden rovnopis s prílohami mohol založiť do súdneho spisu a aby každý ďalší účastník konania dostal jeden rovnopis s prílohami. Ak sa nepredloží potrebný počet rovnopisov a príloh, správny súd vyhotoví kópie podania na trovy toho, kto podanie urobil.